

Föräldrastöd med interkulturellt perspektiv

En litteraturstudie

Sunniva Ekbom

Examensarbete
Det sociala området

2015

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	16878
Författare:	Sunniva Ekbom
Arbetets namn:	Föräldrastöd med interkulturellt perspektiv: En litteraturstudie
Handledare (Arcada):	Arla Cederberg
Uppdragsgivare:	Vanda stad, VATA-projektet
<p>Sammandrag:</p> <p>I Vanda stad bor det procentuellt mest invandrare i hela Finland vilket ställer krav på fungerande service exempelvis för barnfamiljerna vilket VATA-projektet som är uppdragsgivare för min studie vill åtgärda. Syftet med min studie är att kartlägga hurdant föräldrastöd familjer med invandrabakgrund har behov av. Frågeställningarna för min litteraturstudie har varit att ta reda på vad bidrar till behovet av kulturanpassat föräldrastöd för föräldrar med invandrabakgrund och vad kulturanpassat föräldrastöd är. Resultatet visar att föräldrar med invandrabakgrund ofta upplever att barnen som snabbt lär sig det nya språket på daghemmet eller i skolan snabbare än de själva anpassar sig, ackultureras till värdlandets normer och lagar för barnfostran vilket leder till en generationskonflikt. Barnen kan hota att anmäla föräldrarna om de exempelvis använder sig av aga som disciplinär åtgärd. Detta påkallar föräldrarnas behov av att lära sig värdlandets normer och lagar för samt gränssättning i barnfostran för att återställa maktbalansen i familjen. Språkproblem och behov av att diskutera den egna uppväxten i ursprungskulturen påkallar behovet av riktat, kulturanpassat föräldrastöd för barnfamiljer med invandrabakgrund. Det kulturanpassade föräldrastödet fungerar bra om det finns kulturtolkare med god kännedom om deltagarnas ursprungskultur och värdlandets kultur. Det kultursensitiva bemötandet innebär att gruppledarna medvetandegjort sina egna värderingar och fördomar och skaffat sig kunskap om deltagarnas ursprungskulturer för att kunna bemöta deltagarna med respekt. På gruppträffarna diskuteras vilka värderingar från ursprungskulturen man vill integrera med värdlandets syn på barnfostran. De interkulturella föräldrastödsträffarna ska även beakta behovet av barnpassning och val av mötesutrymme. Eftersom barnfamiljer med invandrabakgrund ofta saknar sitt stora stödjande sociala nätverk från ursprungskulturen upplevs föräldrastödet i värdlandet som ett stödjande socialt nätverk.</p>	
Nyckelord:	Barnfamiljer med invandrabakgrund, interkulturellt föräldrastöd, kultursensitivt bemötande, ackulturation, VATA-projektet
Sidantal:	59
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Degree Programme for Social Services
Identification number:	16878
Author:	Sunniva Ekbom
Title:	Intercultural parental support: A literature review
Supervisor (Arcada):	Arla Cederberg
Commissioned by:	VATA Project, Vantaa city
Abstract:	
<p>In Vantaa city the percentage of immigrants is the highest in all of Finland which demands adequate service for example for the families with children. The VATA-project, who has projected my literature review, aims at developing the service. The aim with my review is to map the kind of parental support that would serve the needs of immigrant families. The research questions have been: What contributes to the need of culturally responsive parental support for immigrant parents? and What is culturally responsive parental support? The result shows that immigrant parents often experience that the children who easily learn the new language in day care or school adapt to, acculturate fast to the host country's norms and laws of parenting which leads to intergenerational conflicts. The children can threaten to report the parents if they for example use spanking as a disciplinary action. This motivates the parents to learn the host country's norms and laws for parenting and border setting in order to re-establish the power balance in the family. Language problems and the need of discussions about their own childhood in the culture of their origins motivate the need of directed culturally responsive parental support for families with immigrant background. The culturally responsive parental support shows good result if it includes culture links with good knowledge of the culture of origin of the participants and the host country. The culturally sensitive treatment means that the group leaders are conscious of their own values and superstitions and have acquired knowledge about the participants' values in order to treat the participants with respect. Which values from the culture of origin the parents want to integrate with the host country's praxis about child rearing are discussed during the group meetings. The intercultural parenting support meetings should also arrange child minding if needed and carefully choose the meeting facilities. Because immigrant families often lack the supporting social network they had in the country of origin the parenting support in the host country is experienced as a supporting social network that also can continue after finished parental support.</p>	
Keywords:	Immigrant families with children, intercultural parental support, culturally sensitive treatment, acculturation, VATA Project
Number of pages:	59
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

INNEHÅLL / CONTENTS

1	INLEDNING	6
2	BAKGRUND	7
2.1	Föräldrastödsprogram	9
2.2	Kultur, kulturell identitet, etnicitet.....	11
2.2.1	<i>Kollektivistisk och individualistisk kultur</i>	12
2.2.2	<i>Globaliseringen</i>	14
2.2.3	<i>Interkulturellt föräldrastöd</i>	16
2.3	Tidigare forskning	20
3	TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	27
3.1	Socialpedagogiskt förhållningssätt	28
3.1.1	<i>Ackulturationsteori</i>	28
3.1.2	<i>Kulturkompetent bemötande</i>	31
4	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	32
5	METOD	33
5.1	Litteraturstudie	33
5.2	Datainsamling.....	34
5.2.1	<i>Urvalskriterier</i>	35
5.2.2	<i>Tillvägagångssätt</i>	36
5.2.3	<i>Analysmetod</i>	37
5.2.4	<i>Forskningsetiska överväganden</i>	39
6	RESULTAT	39
6.1	Utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar om barnfostran	40
6.2	Språkproblem	44
6.2.1	<i>Kulturell översättning</i>	46
6.3	Livet mellan två världar	47
6.4	Socialt nätverk	49
6.5	Riktat föräldrastöd till utlandsfödda	51
6.6	Resultatsammanfattning.....	53
7	ANALYS OCH DISKUSSION	55
7.1	Resultatdiskussion.....	55
7.1.1	<i>Föräldrastöd som diskuterar ackulturationssvårigheter</i>	55
7.1.2	<i>Kulturtolkar främjar det kulturkompetenta bemötandet</i>	59
7.1.3	<i>Utvecklingsförslag för det interkulturella föräldrastödet i Vanda stad</i>	61

7.2	Metoddiskussion.....	62
7.3	Slutsats.....	63
7.4	Förslag till fortsatt forskning	65
Källor	66
Bilaga 1. Vägen till valda forskningsrapporter och artiklar i litteraturstudien.....		72
Bilaga 2. Presentation av valt forskningsmaterial		73

1 INLEDNING

Föräldrar till barn i alla åldrar kan behöva professionell vägledning i frågor som berör barnfostran. I ett mångkulturellt välfärdssamhälle som Finland väcks frågan om utbudet föräldrastödsinsatser är anpassat efter behoven som finns i barnfamiljer med invandrabakgrund. Till de behoven hör att diskutera hur man som förälder ska lösa konflikten som uppstår när värderingar och förväntningar på föräldraskapet i enlighet med ursprungskulturens normer, seder och familjepolitik skiljer sig från värdlandets. (Novitsky & Alitolppa-Niitamo 2007:28-29).

Behovet av fungerande service för barnfamiljer med invandrabakgrund är speciellt stort i huvudstadsregionen med 45 procent av landets invandrare (Statistikcentralen 2015). Barnfamiljer med invandrabakgrund är en växande minoritet i Finland. Personer med utländskt ursprung uppgår till cirka 245 000 (Migrationsinstitutet 2015). Antalet beräknas ha vuxit till ca 1-1,3 miljoner år 2050 (Migrationsinstitutet 2015). Lagen om främjande av integration (1386/2010) och diskrimineringslagen (1325/2014) omsatt i praktiken garanterar service såsom familjestöd för familjer med invandrabakgrund om sådan service erbjuds majoritetsbefolkningen. Anpassat familjestöd, vilket är temat för mitt examensarbete, beroende på språkhinder och etnisk tillhörighet berättigas av diskrimineringslagens 11:e paragraf om särbehandling på grund av etniskt ursprung.

Att satsning på förebyggande service är viktig för barnfamiljen belyses av Daud et al.:s forskning (se Kuittinen & Isosävi 2013:95) som ger evidens för att goda familje- och kamratrelationer kan skydda invandrarföräldrarnas barn från psykiska symptom, beteendeproblem som uppstår som en följd av föräldrarnas traumarelaterade stressymptom. Således kan det enligt Tedeschi (se Kuittinen & Isosävi 2013:95) finnas kraftresurser i den nuvarande livssituationen som motvikt till ett eventuellt trauma.

Orsaken till att jag har valt att skriva mitt examensarbete om vad föräldrastöd med interkulturellt perspektiv och kulturanpassat föräldrastöd handlar om beror på att mitt in-

trasse för ämnet väcktes i samband med min fördjupade praktik i Västnyland på ett familjecenter med ett öppet daghem där det bland barnfamiljerna fanns familjer med invandrabakgrund. I personalens diskussioner om bemötandet av dessa familjer kom vi in på kulturella olikheter och hur det kan påverka synen på barnfostran. Under den stora invandringen av asylsökande i Finland hösten 2015, bland annat från Irak, Somalia och Albanien, kom jag i kontakt med asylsökande barnfamiljer i Västnyland. Jag reflekterade över att barnfamiljerna redan på mottagningscentralerna kan behöva vägledning i frågor som berör barnfostran i Finland.

2 BAKGRUND

Denna studie är ett beställningsarbete för Vanda stads VATA-projekt. VATA är en förkortning av Vaikuttavat tavat, fritt översatt god praxis. Projektet handlar om utvecklandet av social- och hälsovården i Vanda stad (Arcada 2015). Min studie faller inom ramen för den del av projektet som berör utvecklandet av servicen för barnfamiljerna med invandrabakgrund. Servicebehovet är speciellt stort i Vanda där invandrabefolkningen enligt statistiken är störst i jämförelse med alla andra finländska kommuner. Av en totalbefolkning på 210 803 är 26 880 (12,8 procent) födda utomlands. Barnen med invandrabakgrund i åldern 0-19 uppgår till 8 616 (Vanda stad 2015).

Temat för min studie föräldrastöd med interkulturellt perspektiv tangerar Vanda stads program för det multikulturella arbetet med satsning på värnandet om invandrabarnfamiljernas välbefinnande, integrering i det finländska samhället och erbjudandet av mötesplatser för personer med olika kulturtillhörighet (Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014-2017).

För att undvika missförstånd definierar jag här begreppen invandrare och flykting. I statistik och forskning avses oftast med begreppet invandrare en medborgare som flyttat till Finland från utlandet och som ämnar bo länge i landet. Ibland avses även en individ som är född i Finland men vars föräldrar eller ena föräldern har flyttat till Finland, d v s

andra generationens invandrare. En flykting är i enlighet med FN:s flyktingkonvention från 1951 en individ som har orsak att vara rädd att bli förföljd i sitt hemland (se Globalis 2015). I Finland kallas de personer flyktingar som har fått stanna i landet för att de är i behov av skydd eller av humanitära skäl. En kvotflykting är en individ som av FN har erhållit flyktingstatus och som hör till värdlandets flyktingkvot. (Maahanmuuttajat, Väestöliitto 2015)

Orsaken till att infallsvinkeln i min studie är kulturanpassning av föräldrastödsprogram och –insatser riktade till utlandsfödda föräldrar är att behovet av kulturanpassning understryks när jag läst om bemötande av personer med invandrabakgrund. Matinheikki-Kokko (1994:89) konstaterar att de som utformat interventionsprogram för familjer med invandrabakgrund inte har kännedom om minoritetsfamiljernas kultur och ekologiska livsmiljö. Samma tanke stöds av Socialstyrelsen i Sverige som diskuterat evidensbaserade metoders tillförlitlighet, ifrågasätter om metoderna i manualbaserat föräldrastöd har utprovats för grupper med annan kulturell bakgrund och i annan livssituation än majoritetsbefolkningens. Vissa diskussionsfrågor kan exempelvis upplevas som för känsliga av den professionella och brukaren med invandrabakgrund. Dessutom är användningen av tolk distansskapande och kan påverka svaren. Flera kommuner i Sverige påtalar svårigheter med att nå ut med generellt föräldrastöd till grupper med annan kulturell bakgrund än svensk. I sammanhanget ska man vara medveten om att kulturanpassning för vissa specifika grupper inte ska baseras på stereotypa uppfattningar om personer från en viss etnisk grupp. Kulturell anpassning är motiverad om vissa problem är vanliga i gruppen, så som traumatiska upplevelser och när existerande metoder upplevs som irrelevanta och oacceptabla samt när det handlar om informationsinsatser för grupper med liten bakgrundskunskap om tillgänglig hjälp. (Socialstyrelsen i Sverige 2010:45-47)

Värt att notera i motsats till stödet för tanken om riktat, kulturanpassat föräldrastöd till familjer med invandrabakgrund är att det till exempel i Brembergs (2004) analys av föräldrastödsbehovet i Sverige konstateras att enkäter visat att det föreligger små skillnader beroende på ursprungslandet för olika former av föräldrastöd. Intresset för att lära

känna svenska föräldrar talar även mot att arrangera egna grupper för föräldrar med invandrabakgrund. Som åtgärd föreslås att erbjuda strukturerade föräldragrupper i stället för öppna. (Bremberg 2004:321)

Som bakgrund för min studie tar jag in den forskningsbaserade kunskap Befolkningsförbundets mångkulturella kunskapscenter tillhandahåller om barnfostran anpassad för barnfamiljer med invandrabakgrund i det finska samhället och professionella i mötet med familjerna (Vertaisryhmien ohjaajan oppaat, Väestöliitto 2015). Mer forskningsbaserad kunskap hämtar jag från länder med längre erfarenhet av föräldrastödsinsatser för föräldrar med invandrabakgrund.

Min förhoppning är att denna studie med innehållsanalys av utländsk forskning om utvärderade föräldrastödsinterventioner med flera gruppträffar för familjer med invandrabakgrund ger användbar evidensbaserad kunskap för utvecklandet av gruppstödsinsatser för föräldraskapet för barnfamiljer med invandrabakgrund i Vanda stad.

2.1 Föräldrastödsprogram

Eftersom begreppet föräldrastödsprogram är centralt i denna studie om föräldrastöd för barnfamiljer med invandrabakgrund i interkulturellt perspektiv kommer jag här presentera kärnkunskapen i ett föräldrastödsprogram med spridning i Finland. Föräldraskapet Främst är ett föräldrastödsprogram riktat till småbarnsföräldrar (Folkhälsan 2015). Programmet har utarbetats av Folkhälsan i samarbete med Mannerheims barnskyddsförening r.f. och implementerats i 80 kommuner i Finland. I Vanda stad ordnas grupperna i regi av Mannerheims barnskyddsförbund.

Föräldraskapet Främst bygger delvis på den amerikanska versionen Parents First, som har utvecklats vid Yale Child Study Center i USA i början av 2000-talet. Två gruppleddare träffar 12 gånger 4-6 familjer som nyligen fått sitt första barn. (Folkhälsan 2015) Kalland hänvisar till svensk forskning utförd av Folkhälsoinstitutet i Sverige år 2004

som ger stöd för att gruppbaserat stöd i slutna grupper stärker barnens psykiska hälsa och anknytning till modern. Den bästa effekten får man om babyn är under sex månader och gruppträffarna inte är fler än 16. (se Kekkonen, Montonen & Viitala, red, 2011:51)

Detta är en referensstödgrupp för det tidiga föräldraskapet, som stöd för samspelet och kommunikationen inom familjen. Modellen har stöd i forskning i människans reflektiva förmåga och mentaliseringsförmåga i ett salutogent perspektiv vilket innebär att vardagen blir mer begriplig och hanterbar. Den reflektiva förmågan fokuserar på att föräldern ser sitt barn som en individ med egna känslor och behov. När föräldern sätter sig in i hur barnet känner i stället för att reagera på barnets beteende, fungerar samspelet mellan föräldern och barnet bättre och barnet känner sig tryggare. Fonagy et al. (se Kalland i Kekkonen, Montonen & Viitala, red, 2011:51) ger belägg för att den reflektiva kapaciteten är ett stöd för individens utveckling i och med förståelsen av andra individers känslor och beteende vilket gör att individen kan förutsäga beteendet. Enligt Fonagy et al. kan den som har utvecklat sin reflektiva kapacitet särskilja sina egna känslor och behov från andras. Av intresse för min studie som fokuserar på föräldrar med invandrabakgrund och eventuellt krigstrauman eller trauman i samband med flykten från ursprungslandet, är att Fonagy et al. kommit fram till att individer med svåra egna erfarenheter och utvecklad reflektiv förmåga klarar av att skapa en trygg anknytning, trygga relationer till sina barn.

För min studie ville jag veta om familjer med invandrabakgrund deltagit i Föräldraskapet Främst-grupper. I ett mail svarar Kalland (2015) som leder ett stort forskningsprojekt med utvärdering av grupperna att man inte ännu analyserat forskningsmaterialet men hon gissar att inte så många deltagare hade invandrabakgrund eftersom nordiska erfarenheter visar att få familjer med invandrabakgrund deltar om programmet inte särskilt beaktar invandraperspektivet. Kallands referens understryker vikten av kulturanpassade föräldrastödsgrupper för barnfamiljer med invandrabakgrund vilket även får stöd i min studie.

2.2 Kultur, kulturell identitet, etnicitet

Begreppen kultur, kulturell identitet och etnicitet i postkolonialt perspektiv, omnämns i denna studie. För att undvika missförstånd väljer jag att här belysa begreppen.

Etnologen Arnstberg (se Wikström 2013:321) beskriver kultur som gemensamma regler för en grupp, värden och symboler. Sociologen Giddens definition av kultur utgår från beteendemönster, normer, värderingar, värden och materiella resurser som karakteriserar en viss grupp (Giddens 2003:559). Sociologen Thörn (se Wikström 2013:321) uppfattar att kulturens uppgift är att ge det sociala livet mening och sammanhang. Kultur anses variera mycket var på jordklotet man befinner sig, således sammanbinder den människor men även åtskiljer dem. Den postkoloniala teoretikern Hall (se Wikström 2013:321) poängterar att den kulturella identiteten förändras kontinuerligt, inte är en gång för alla historiskt betingad utan föränderlig och kan uppfattas som ett sätt att positionera sig i motsats till en essentiell syn på kulturell identitet som utgår från att människan föds med ett kulturellt innehåll. Kultur är således inte någonting normativt och kan inte användas för att förutsäga något. Därför måste vi fråga individen hur hen tänker och handlar. (Wikström 2013:321) Den essentiella synen på kulturell identitet kallas kulturressentialism. Kulturen är då kopplad till individens nationella och etniska bakgrund. Detta bidrar till en kategorisering av individer och fokusering på skillnaderna mellan människogrupper. (Kamali, 2002:20-21)

Begreppet etnicitet är yngre än begreppet kultur. Etnicitet började användas inom forskningen först på 1940-talet. Antropologen Barth (se Wikström 2013:322) anser att etnicitet är den sociala organisationen av kulturella skillnader. Andra forskare anser att etnicitet kan användas istället för kultur. Etnicitet hör dock ihop med etnocentrism vilket innebär att den egna etniciteten är i centrum. (Wikström 2013:321-322) Det etnocentriska förhållningssättet bidrar till att distansera individer från olika kulturer från varandra (Giddens 2003:40).

Däremot avses med begreppet mångkulturalitet kulturella olikheter utan att någon kultur skulle stå över den andra. Kulturella olikheter uppfattas som berikande för samhället. Utanför den akademiska världen började begreppet multikulturalism spridas som ett positivt alternativ till assimilation från 1970-talet framåt i synnerhet i Australien och Kanada genom att uppmärksamma medborgarrättigheter och den kulturella identiteten hos etniska minoritetsgrupper. (Piller 2011:24-25)

I takt med globaliseringen sprids gemensamma kulturella värderingar, till exempel har innehållet i FN:s mänskliga fri- och rättigheter nått över nationsgränserna fastän man inte alla gånger lever upp till dem. Migrationen till Europa efter andra världskriget har lett till hybrida identiteter som utmanar synen på nationella kulturer. Det bör även påpekas att kön, klass, sexualitet och ålder hör ihop med kulturella uttrycks maktresurser. (Wikström 2013:324)

Sammanfattningsvis vill jag understryka att i kontexten föräldrastöd med familjer med invandrabakgrund är begreppet mångkulturalitet användbart.

2.2.1 Kollektivistisk och individualistisk kultur

I denna studie kommer användas begrepp som kollektivistisk och individualistisk kultur som jag här förklarar med stöd av information från Befolkningsförbundets nätinformation (2015) om invandring och al-Baldawi (1998). Begreppen hör ihop med en tudelning av världen i människor som betonar kollektivet och människor som betonar individen. Familjebegreppet som påverkar individens jagbild, inbördes relationer i familjen och i relationerna med närmiljön varierar i de båda kulturerna. (Yhteisöllinen ja yksilöllinen kulttuuri, Väestöliitto 2015)

I den individualistiska kulturen utgår människans världsbild från jaget. Den myndiga medborgaren har rätt att göra egna val. Med familjebegreppet avses kärnfamiljen. Varje individ tar huvudsakligen hand om sig själv och sin kärnfamilj. Den kollektivistiska kul-

turen utgår från vi-centreringen. Identiteten baserar sig på gruppen som varje individ hör till från födseln, men även via giftermål eller adoption. Gruppen, gemenskapen kan vara den utvidgade familjen, klanen eller bygemenskapen. Gemenskapens behov vinner över individernas egna behov. Medlemmarna i gemenskapen är inte jämlika. Alla har sina givna platser vilket även avgör individens skyldigheter som påverkar individens beteende. Äldre och andra auktoritetspersoner respekteras utan att ifrågasättas. Egensinnigt förfarande kan leda till utestängning ur gemenskapen. (Yhteisöllinen ja yksilöllinen kulttuuri, Väestöliitto 2015)

Den patriarkaliska familjestrukturen som hör ihop med traditionell kollektivistisk kultur hittas bland annat i Mellanöstern, Nordostafrika och delar i Asien (al-Baldawi 1998:152). I det traditionella samhället gifter sig mannen och kvinnan via förmedling av respektive familjer vilket är orsaken till att de gamla föräldrarna har högre status än modern och barnen i den nybildade familjen. En stor familj innebär en trygg miljö för den nybildade familjen. Barnen och föräldrarna har förpliktelser mot varandra men även rättigheter inom och skyldigheter till en större krets. Hur individen förhåller sig till familjen, familjens inflytande över individen, lär barnet att familjens heder går före den egna hedern. Familjen utgör social trygghet, livförsäkringen. Denna traditionella familjestruktur är oftare knuten till landsbygden än familjer i städer där kvinnor oftare förvärvsarbetar och därmed befinner sig högre i familjehierarkin. Bland barnen tar pojkarna makten över flickorna; äldsta sonen är pappans efterträdare och har mest makt av söner. Flickorna, oberoende av ålder, måste anpassa sig till dem som har makten. I vissa familjer förbjuds flickorna att utbilda sig, i rädsla för att de tar makten från pojkarna. Det kan uppstå en kulturkollision när den patriarkaliska familjen flyttar till ett land med en jämställd syn på föräldraskapet och lag om barnens rättigheter. Här får individen mer utrymme vilket kan leda till en identitetskris för personen som utvandrat från ett land med patriarkalisk familjestruktur. (al-Baldawi 1998:154-156)

Generationskonflikter tenderar bli större i den traditionella familjen när familjen bor i ett land utan stöd för den traditionella familjehierarkin. Den unga genomgår en kultur-

tillhörighetskris, hen befinner sig mitt emellan två olika kulturer, det nya samhällets krav och ursprungslandets traditioner. I den traditionella familjen får pojkar mer frihet, de får ha flickvänner medan familjen kan förbjuda flickorna att ha pojkvänner. Flickorna kan revoltera, med dramatiska konsekvenser, eller dra sig tillbaka vilket påverkar deras möjlighet att integrera sig i samhället. Men om familjen är integrerad eller assimilerad fungerar balansen mellan rättigheterna som tillskrivs pojkarna och flickorna. (al-Baldawi 1998:170-171) I den integrerade familjen kan dock uppstå konflikt med släkten som vill ingripa i familjelivet fastän familjen inte vill ha dess beskydd. I sådana fall kallas pappan förrädare. (al-Baldawi 1998:173)

Sammanfattningsvis kan konstateras att reglerna för familjelivet i den traditionella familjen kan leda till konflikter om de utövas till exempel i Finland där mannen och kvinnan enligt Äktenskapslag (1987/411) är likställda i äktenskapet och där unga tillskrivs rätt att själva välja flick- respektive pojkvänner.

2.2.2 Globaliseringen

I vårt tjugonde århundrade väcks frågan vilka följder den kulturella globaliseringen får för föräldraskapet i invandrarfamiljer. Sanagavarapu (2010) diskuterar frågan utifrån perspektivet invandrarfamiljer som frivilligt bestämt sig för att lämna sitt hemland. Hon utgår från att migrationen innebär psykologisk och sociokulturell anpassning för familjer. Ofta tas för givet att föräldraskapet i invandrarfamiljer integrerar traditionella värden från ursprungskulturen. Med tanke på att man i den globala världen tar del av hybridiserade former av mångkulturellt liv är resultatet i en global kontext att familjer med unga barn värdesätter tävlingsanda hos barnen eftersom akademisk och individuell framgång står högt i kurs i vår moderna tid. Även konsumism hör hit, i motsättning till de traditionella familjecentrerade värdena som samarbete och ömsesidigt beroende. De globala medierna med internet påverkar och socialiserar dagens familjer. (Sanagavarapu 2010:36-38)

Även om det hybridiserade föräldraskapet hjälper familjen i den kulturella anpassningen kan det leda till kritik från människor i deras nätverk eller den utvidgade familjen, liksom det kan väcka föräldrarnas rädsla att förlora makten över sina barn. Pedagoger i den tidiga fostran ska lyssna på invandrarfamiljerna för att förstå hur föräldraskapet fungerar, få insyn i den kulturella logiken, i samarbete med familjerna ska de lära sig om föräldraskapet och stöda familjerna i deras kulturella övergångsprocess. (Sanagavarapu 2010:42)

Relevans för min studie är att Sanagavarapu (2010) skriver att invandrare som frivilligt byter land tenderar följa de globala medierna vilket färgar av sig på deras barnfostran i synnerhet när de i värdlandet saknar stöd av släkt och vänner. Detta är värt att beaktas för att ge bakgrundskunskap för förståelsen av hur föräldrastöd för familjer med invandrarbakgrund ska utformas. Intresset för globala medier lägger grunden för nätbaserat föräldrastöd på olika föräldraforum. Med tanke på hur allmänt förekommande internet är i dagens värld utsluts inte att även familjer med flyktingstatus kan ha följt med globala medier i hemlandet vilket påverkat deras syn på barnfostran. Wikströms (2013) resonemang om minoriteten, familjer med invandrarbakgrund som skiljer sig från normen, majoritetsbefolkningen på grund av sin klädsel och språk indikerar att dessa familjer eventuellt inte influeras på samma sätt av globala medier. Den forskning som jag använder mig av i min studie om hur man når fram med föräldrastöd till familjer med invandrarbakgrund pekar på att de här familjerna vill ha egna grupper, där referensstödet känns mer relevant än i en grupp där de flesta representerar majoritetsbefolkningen, således i riktade grupper. Dock är det viktigt att utgå från att personer med invandrarbakgrund alltid är en mycket heterogen grupp vilket Wikström även (2013) påpekar. Att Sanagavarapu (2010) representerar forskning från den engelskspråkiga kulturen ska dock beaktas i finländsk kontext, med finska som majoritetsspråk, där kommunikationen inte alltid underlättas av att man talar engelska som är språket i de globala medierna.

2.2.3 Interkulturellt föräldrastöd

Att här i bakgrunden gå in på vad som avses med interkulturellt föräldrastöd med stöd av finländska och svenska kunskapskällor underlättar användandet av begreppet. I bemötandet av föräldrar med invandrabakgrund ska beaktas att invandraren i en ny kultur ofta reflekterar över att rollen som familjemedlem förändras. Invandrarens tidigare erfarenheter av släktingband, relationen mellan maka och make, kvinnans och mannens roller i familjen samt barnens rättigheter och skyldigheter skiljer sig ofta från hur vi är vana att det är i det finländska samhället. I klientarbetet ska man fråga vem klienten inbegriper i familjebegreppet, vem alla hen känner som hen ansvarar för och ska rapportera för. I synnerhet förhållandet till far- och morföräldrar och andra familjemedlemmar som bor i ett annat land än Finland är viktigt att kartlägga för att ta reda på hur dessa familjemedlemmar förhåller sig till frågor som barnfostran, eftersom en vuxen invandrare i Finland inte alltid kan förbinda sig vid fostringsrekommendationer om hen inte får sina egna släktingars godkännande. I diskussion ska man ta upp hur man får släktingarna som bor utomlands att omfatta finländsk barnfostran. Jämställdhetskulturen som råder i Finland kan vara svår för dem som kommer från en patriarkal kultur att anpassa sig till eftersom den förutsätter att kvinnans och mannens roll i familjen ska förändras. Mannen som tidigare var den enda familjeförsörjaren kan tycka att det är konstigt att det i Finland förutsätts att han ska dela på hushållsarbete och barnavård. För hustrun kan det vara svårt att låta mannen komma in på det som tidigare var hennes ansvarsområde. För barnet sker även stora förändringar när daghemmet, skolan och kamraterna snabbt ger barnet tillträde till det finländska samhället. I värsta fall blir barnen de som förmedlar den finländska kulturen till föräldrarna. (Novitsky & Alitolppa-Niitamo 2012:28-29)

Den professionella som funderar på om det kan vara kulturella skillnader som ligger bakom något beteende bör fråga om saken. När man visar intresse för att se på situationen ur klientens perspektiv underlättas samarbetet med familjen. Den professionella ska således inte dra alla familjer med samma kulturella bakgrund över samma kam eftersom familjens sociala nätverk och nuvarande situation påverkar föräldraskapet och barnets

utveckling. Därtill ska man vara medveten om att utvärderingssituationen och metoderna som används vid utvärderingen av barnets utveckling är knutna till majoritetskulturen och språket, och därför eventuellt inte ger en rättvis bild av invandrabarnets utveckling. (Kuittinen & Isosävi 2013:78-95)

Den finländska synen på interkulturellt föräldrastöd får stöd av den svenska. Ur Socialstyrelsens rapport om interkulturellt socialt arbete (Socialstyrelsen 2010) är värt att nämna att om alla klienter får exakt samma intervention leder det till diskriminering. Mångfaldsperspektivet innebär inte bara att kulturell bakgrund beaktas utan även kön, klass, generation och individens unika livssituation med socioekonomisk status, utbildning, arbete och boende. Framtidsplaner är även avgörande för förståelsen av konflikter i familjen, till exempel om föräldrarna planerar återvända till ursprungskulturen medan barnen vill stanna. (Socialstyrelsen i Sverige 2010:43)

Bland hindren för ett inkluderande interkulturellt socialt arbete finns rädsla hos individen att använda sig av servicen vilket kan leda till att hen blir utan tidiga insatser, likaså om individen saknar kunskap och förståelse för den hjälp som erbjuds. Utbudet av service kan även vara så utformat att det inte motsvarar behoven. Språksvårigheter och avsaknad av tolkar kan vara orsak till att servicen inte når fram. Således är kommunikationssvårigheter och inadekvat utbud de största hindren ur brukarperspektiv. (Socialstyrelsen i Sverige 2010:44)

I Socialstyrelsens rapport diskuteras anpassning av metoder och verktyg, kulturell anpassning av manualer till existerande program eller specifik anpassning i situationen. Här hänvisas till forskning som visar att kulturell anpassning av metoder minskar effektiviteten. Holm-Hansen m.fl. (se Socialstyrelsen i Sverige 2010) konstaterar att kulturadaptation för vissa specifika grupper baseras på stereotypa uppfattningar om personer från en viss etnisk grupp. Här efterlyses kvalitativ forskning för förståelsen av den komplexa helhet av insatsen i relation till individen, familjen och kulturen för att ta reda på hur resultatet påverkas. Kulturell anpassning är dock motiverad om vissa problem är

vanliga i gruppen, så som traumatiska upplevelser och när existerande metoder upplevs som irrelevanta och oacceptabla samt när det handlar om informationsinsatser för grupper med liten bakgrundskunskap om tillgänglig hjälp. (Socialstyrelsen i Sverige 2010:45)

Interkulturellt föräldrastöd bör förutom att ta i beaktande ursprungskulturen även beakta andra bakgrundsfaktorer. Enligt Kuittinen och Isosävi (2013) påverkas föräldraskapet hos invandrare förutom av praxis, traditioner och trosföreställningar i den egna kulturen även av upplevelser föräldrarna varit med om när de lämnat det gamla hemlandet och etablerat sig i sitt nya hemland. Den processen kan vara traumatisk och leda till att förälderns uppfattning om sig själv och sina barn förändras. Enligt sociologen Castaneda et al. (se Kuittinen & Isosävi 2013:78) finns det statistiska belägg för att 70 procent av vuxna med kurdisk bakgrund och 50 procent av vuxna med somalisk bakgrund har gått igenom traumatiska upplevelser i sitt forna hemland. Posttraumatisk stress kan påverka förälderns välmående och förmåga att sköta sitt barn även långt efteråt. Även bristen på nätverk och oron över hur släktingarna har det i det forna hemlandet inverkar negativt på föräldraskapet. De föräldrar som fortfarande lider av sina psykiska trauman kan ha svårt att koncentrera sig på sitt barn, tolka känslouttryck och tillfredsställa hans behov eftersom tankarna ofta uppfylls av traumat. (Kuittinen & Isosävi 2013:78-79) Almqvist et al. (se Kuittinen och Isosävi 2013:80) som har forskat i krigstraumatiserade föräldrar med invandrarbakgrund påvisar att mammor med krigstrauman har en negativ bild av sig själva som sina barns vårdare vilket påverkar negativt deras förmåga att vårda deras barn. Det finns även evidens för, enligt Kaitz et al. (se Kuittinen och Isosävi 2013:82), att en del föräldrar som lider av krigstrauman är överbeskyddande gentemot sina barn även om ingen fara föreligger vilket kan hindra barnens utveckling i och med att deras nyfikenhet och lust att utforska stävjas. Enligt Schechter et al. (se Kuittinen och Isosävi 2013:83) kan föräldrarna verka uttryckslösa när de undviker att visa sina känslor för sina barn. Enligt Lyons-Ruth et al. (se Kuittinen och Isosävi 2013:84) kan föräldrarna ur barnens synvinkel bete sig skrämmande när något väcker traumaminnena till liv. Enligt van Ee et al.:s (se Kuittinen och Isosävi 2013:85) forskning var de mammor som hade

mycket symptom i växelverkan med sitt lilla barn barska, argsinta och ostrukturerade. (Kuittinen och Isosävi 2013:85)

Med tanke på det professionella arbetet med familjer med invandrarbakgrund är det viktigt att komma ihåg att det finns forskningsbelägg för att goda familje- och kamratrelationer kan skydda invandrarföräldrarnas barn från psykiska symptom, de beteendeproblem som uppstår som en följd av föräldrarnas traumarelaterade stresssymptom vilket även nämndes i inledningen. Enligt Daud et al. och Tedeschi (se Kuittinen & Isosävi 2013:95) kan det finnas kraftresurser i den nuvarande livssituationen som motvikt till traumat. (Kuittinen & Isosävi 2013:95)

Kriterierna för framgångsrikt arbete med familjer med invandrarbakgrund är enligt sociolog Holm-Hansen m.fl. (se Socialstyrelsen i Sverige 2010) kunskap, god kommunikation, medvetenhet om rollförväntningar, kultursensitivitet och god situationsförståelse vilket innebär insikt i socioekonomiska förhållanden samt att individer från andra kulturer kan tala om problem på ett annat sätt än majoritetsbefolkningen. Kommunikationen underlättas av språktolkning, kulturtolkar och anpassade insatser. Med kultursensitivitet avses här färdighet i att förhålla sig till situationer där flera kulturer möts. Detta innebär att kunna ställa frågor, ha ett öppet förhållningssätt i bemötandet, vara medveten om att kultur är något föränderligt och själv reflektera över frågor med anknytning till kultur. Sociologerna Lönnback & Manoti (se Socialstyrelsen i Sverige 2010) understryker klientens rätt att bemötas av professionella som har kunskap och förståelse för faktorer som kan påverka livssituationen. Medvetenhet om alla parter etnocentrism hör hit. De professionella ska reflektera över sina värderingar och förhållningssätt för att förhindra uppkomsten av fördomar och strukturell diskriminering. (Socialstyrelsen i Sverige 2010:46)

2.3 Tidigare forskning

Här i bakgrundskapitlet kommer jag presentera forskning om föräldrastödsinsatser i Danmark, Norge, Sverige, USA och Australien eftersom liknande forskning saknas från Finland.

Det danska skolförberedande programmet HippHopp för föräldrar och barn i åldern 5-6 år är ett strukturerat 30 veckors program som stöd för barn med språksvårigheter och föräldrar med icke-dansk bakgrund. Via daghemmet rekryteras familjerna. HippHopp ska hjälpa barnen utveckla sitt språk, utforska och lösa problem i samarbete med andra, utveckla grov- och finmotorik och ta del av barnkultur såsom litteratur, spel och lek. I HippHopps beståndsdelar ingår allt från koordinator till hembesök, aktiviteter i hemmen och i grupp och en hemsida med aktiviteter. Grundtanken enligt filosofin det finns många vägar till lärande är att HippHopp ska lära barnen leka fram färdigheter via roliga och omväxlande uppgifter för barnen. Föräldrarna ska uppmuntra och inspirera barnet i interaktionen med barnet och inte värdera och bedöma barnet. (Nordens Välfärdscenter 2012:33)

HippHopp baserar sig på det israeliska programmet Hippy implementerat i USA, Australien, Nya Zeeland, Tyskland, Österrike, Canada, Sydafrika, El Salvador och Israel. Konsultföretaget Rambøll som på uppdrag av danska regeringen genomfört en utvärdering av HippHopp kom fram till att deltagande i programmet ger ett positivt resultat, barnen utvecklar de kompetenser som tränas, speciellt språket utvecklas hos barnen till föräldrarna med invandrarbakgrund. HippHopp som testades i fyra danska kommuner riktade sig inte speciellt till familjer med invandrarbakgrund, men många deltagarfamiljer hade invandrarbakgrund. Långt över 50 procent av de deltagande familjerna var dock danska familjer. (Nordens Välfärdscenter 2012:33)

Som utgångspunkt för **det norska föräldrastödet Minoritetsprojektet** med fokus på somaliska och pakistanska föräldrar till barn under skolåldern (Nordens Välfärdscenter

2012) var att i Oslo hade de somaliska och pakistanska föräldrarna lågt deltagande i det kommunala föräldrastödsprogrammet. När sättet att rekrytera föräldrarna ändrades och socialtjänsten erbjöd en anpassad modell av föräldrastödsprogrammet PMTO lyckades socialtjänsten få fler deltagare från denna befolkningsgrupp. Alla 720 somaliska och pakistanska familjer i de två stadsdelarna fick ett informationsbrev och blev uppringda för att bjuda in dem till ett möte på det välbekanta daghemmet. Enligt Monica Flock, psykolog och projektledare, var familjerna först mycket skeptiska och rädda för socialtjänsten. För att underlätta deltagande erbjöds mödrarna barnvakt under kurstillfället som alltid började med ett lotteri vilket sporrade mödrarna att komma i tid. De 18 mötena à 2,5 timmar hade en halvtimmes matpaus tillsammans med barnen. Positiva ord användes för att beskriva föräldrautbildningen och man poängterade att utbildningen stärkte förädrakompetensen och innebar utveckling. Via rollspel, konkretiseringar av samspelen övades gott samspel mellan förälder och barn. Negativt laddade ord som ”problem” och ”beteendestörning” användes aldrig i sammanhanget. Flock nämnde först i slutet av kursen att hon är psykolog eftersom yrket kan associeras med elchocker och svåra problem. Ett antal s.k. linkarbetare med samma kulturbakgrund som mödrarna och som de kände och respekterade fungerade som kulturförmedlare i gruppen. De behövdes till exempel för att förklara ord som ”aggression” som inte existerar i somaliskan, eller skillnaden mellan ”belöning” och ”muta”, som i somaliskan är samma ord. Vissa teman krävde mer sensitiva angreppssätt. Exempelvis ska somaliska kvinnor inte tala om sina män i närvaron av andra kvinnor. Hela kursmaterialet översattes till deltagarnas språk men i övrigt var anpassningen till målgruppen liten. Komponenterna i föräldrautbildningen PMTO är: samarbete, uppmuntran, gränssättning, problemlösning, känslokontroll och tillsyn. (Nordens Välfärdscenter 2012:34-35)

Hur familjerna med invandrarbakgrund i Norge och Danmark rekryterades för föräldrastödet i de ovan refererade utvärderade föräldrastödsprojekten är av intresse: i Danmark skedde rekryteringen via daghemmen och i Norge fick alla pakistanska och somaliska familjer hem ett informationsbrev. I båda projekten var daghem involverade, en institution som målgruppen har förtroende för. Den danska satsningen på stödjandet av bar-

nens skolfärdigheter i interaktion med föräldrarna före skolstarten, i förebyggande syfte och som ett komplement till förskolan, är tilltalande med tanke på att den lägger grunden för att föräldrarna även fortsättningsvis stöder barnens skolframgång. Det norska projektet visar exempel på fungerande och kultursensitiv kulturanpassning med kulturtolkar och undvikande att tala om begreppet beteendestörning hos barnen.

I Brembergs (2004) brett upplagda forskning med syfte att **kartlägga behovet av föräldrastöd i Sverige** gav resultatet på basen av 2 077 enkäter med en 5 procents svarsprocent av utlandsfödda föräldrar (Bremberg 2004:117) att det föreligger små skillnader beroende på ursprungslandet i behovet av olika former av föräldrastöd. Intresset för att lära känna svenska föräldrar talar även mot att arrangera egna grupper för föräldrar med invandrabakgrund. Som åtgärd för att fylla föräldrastödsbehovet föreslås att erbjuda strukturerade föräldragrupper i stället för öppna. (Bremberg 2004:321) En kritisk granskning av detta resultat fäster fokus vid att ingenstans nämns om föräldrar med invandrabakgrund som inte klarade av att besvara enkäten på svenska erbjöds tolkhjälp. Således representerar de fem procent utlandsfödda rimligen föräldrar som klarar sig bra på svenska och därför lättare integreras i en grupp med infödda svenska föräldrar. Dessutom utfördes enkäten för cirka tio år sedan, behovet av föräldrastöd i Sverige kan ha förändrats sedan dess.

Forskningsbaserad kunskap om **föräldrastöd för invandrade familjer från Asien i USA** finns att hämta i Laus, Fungs och Yungs (2010) forskning Group Parent Training With Immigrant Chinese Families: Enhancing Engagement and Augmenting Skills Training som utgick från att föräldraträning enligt föräldra-barn interaktionsterapimodellen är en väletablerad psykosocial behandling för att reducera barns beteendeproblem i USA. Syftet med forskningen var att belysa kulturella hinder för kinesiska familjer för att delta i en standardiserad föräldrakurs förankrad i De otroliga åren-programmet. Asia-tiska amerikanska föräldrar med en konfuciansk värdegrund kan exempelvis känna sig obekväma med att belöna barnen när de betar sig på ett visst sätt eftersom kulturtillhörigheten utgår från att barn ska lyda föräldrar som auktoriteter vilket också är deras

plikt. Det strider mot den förväntade hierarkiska familjestrukturen att ge barnen belöning. Enligt synen på barnfostran ska beröm inte ges eftersom man tror att barnen då slutar upp att försöka bli bättre, i motsats till den amerikanska inställningen att beröm bidrar till barnets starka självförtroende. Rädslan för att förlora sitt ansikte gör att föräldrarna inte vill ignorera dåligt beteende vilket är strategin som lärs ut i föräldraträningen. Inte heller är deltagande i föräldraträning lika aktivt och engagerat bland asiatiska invandrare - det finns ett motstånd mot att delta och att slutföra träningen. De föräldrar som är dåligt ackulturerade, integrerade till det amerikanska samhället har de största problemen med att delta i föräldraträningen. (Lau et al. 2010:880-883)

För att belysa vilka kulturella hinder som ofta infinner sig i implementering av föräldraträning med kinesiska invandrarfamiljer använde sig denna forskning av två fallstudier. I den första familjen ansåg föräldrarna att deras föräldraauktoritet undermineras när de inte får tillämpa disciplinära åtgärder när deras son beter sig illa. Gruppledarna gick in för att skapa en tillitsfull relation till föräldrarna, visa empati och diskutera kulturella hinder, visa förståelse för att de upplever det svårt att bemöta sonen med beröm och ignorera dåligt beteende. Under sessionernas gång uppvisade modern i familjen 65 procent lägre förekomst av användning av negativ disciplin och även en 10 procents sänkning av den föräldrarelaterade stressen vilket gör att hon befann sig under den kliniska gränsen för efterbehandling. (Lau et al. 2010:883-888)

I det andra fallet i samma studie handlade det om två collegeutbildade föräldrar till en 8 årig dotter och en 14 årig son. De hade dåliga kunskaper i engelska och de upplevde emotionell distans till sonen som anpassat sig bra till den amerikanska skolan medan dottern hade stora anpassningssvårigheter. Fadern upplevde även att hans egen anpassning till den amerikanska kulturen gick långsamt. Sonen hade börjat bete sig respektlöst mot föräldrarna och hade rapporterat att fadern använt äga som disciplinär åtgärd. Således upplevde alla familjemedlemmar ackulturationsstress. Moderns tog sig uttryck i hjälplöshet. Föräldrarna upplevde först hårt motstånd mot att ignorera sonens dåliga beteende hemma och uppmärksamma och berömma honom när han gjort något bra. Det

tog tid att arbeta genom de kulturella barriärerna men det lyckades. Familjen hade emigrerat till USA för att ge sina barn en god utbildning och modern var motiverad för föräldraträningen för att lära sig kommunicera med skolan och hjälpa barnen. (Lau et al. 2010:888-892)

Båda fallstudierna visar att goda resultat uppnås gällande införande av ändamålsenliga disciplinära åtgärder bland kinesiska amerikanska föräldrar med barn om man är trogen innehållet i den evidensbaserade föräldraträningen och satsar på att utforska det som föräldrarna har svårt att ta till sig för att deras ursprungskultur förespråkar motsatt föräldrabeteende. (Lau et al. 2010:892-894)

Av relevans för min studie om interkulturellt föräldrastöd är att framgången hos ovan refererade föräldrastöd för kinesiska föräldrar baserar sig på att genom att använda sig av kinesisk kultur och tro som värdegrund reducerades generationskonflikter mellan förälder och barn samt förbättrades barnens mentala hälsa. Genom att diskutera med föräldrarna i positiv anda och via rollspel kan man förändra kulturellt betingad föräldrapraxis som inte löser föräldra-barnkonflikter och som hör ihop med ackulturationssvårigheter.

Syftet med Renzahos och Vignjevics (2011) forskning *The impact of parenting intervention in Australia among migrants and refugees from Liberia, Sierra Leone, Congo, and Burundi: Results from the African Migrant Parenting Program* var att utvärdera effekten av ett **kulturellt anpassat föräldraskapsprogram för att minimera generationskonflikter och förebygga familjesamhörighet och välbefinnande bland flyktingar och invandrare från Afrika söder om Sahara, bosatta i Melbourne, Australien**. Skillnaderna i barnuppfostran mellan ursprungslandet, ett fattigt afrikanskt land och det nya höginkomstlandet dit man invandrat är stor och barnen ackultureras snabbare än föräldrarna. (Renzahos & Vignjevics (2011:71-72)

Som bakgrund för forskningen listas faktorer som kan ha negativ effekt på förälder-barninteraktionen bland flyktingar och invandrare från Afrika söder om Sahara: ackulturationsstress, arbetskrav, familjebehov som bostad, barnens skola, ändrad familjestruktur och ändrade ansvarsområden, etablering av socialt nätverk, krav på att lära sig engelska och sköta hälsan. Generationskonflikter är en av de mest krävande utmaningar familjerna kämpar med. Till exempel kulturbundna mål och värden tolkas olika av föräldrar och barn. Här kolliderar den kollektivistiska med den individualistiska kulturen. (Renzaho & Vignjevic 2011:73)

Föräldraskapsprogrammet som utvärderades riktade sig till nya invandrare. De deltagande familjerna var 39, både mödrar och fäder. Målsättningen, syftet med programmet är att förebygga effektiva föräldraskaps- och relationsfärdigheter för att hjälpa föräldrarna att fostra sina barn med säker hand och förstå sina barns behov under olika utvecklingsskeden i den nya kulturella, sociala och undervisningsmiljön. Interventionen bestod av åtta kulturellt kompetenta sessioner à två timmar med åtta till tio deltagare samt tre hembesök. (Renzaho & Vignjevic 2011:75)

Studiens avslutande test visade positivt på fyra av de fem föräldraskapsdimensionerna: föräldrarnas förväntningar på sitt barn, föräldrarnas empati för sina barn, medvetande och kunskap om alternativ till kroppssaga och förälder-barn-familjeroller. Ingen förändring uppmättes visavi restriktionen av barnens makt och självständighet vilket föranleder forskarna att påpeka vikten av att uppmuntra invandrare från Afrika söder om Sahara att tillåta sina barn ökad självständighet som ett medel att utveckla kompetens för att lyckas i deras nya individualistiska kultur. Forskarna rekommenderar att detta kulturellt anpassade program erbjuds i Australien till alla nya invandrare med kollektivistisk världsbild. För att undvika språkhinder används handledare som talar deltagarnas modersmål. (Renzaho & Vignjevic 2011:78)

Den ovan refererade forskningen är relevant för denna studie med tanke på att trots olikheter i livet i Finland och Australien ställs det liknande krav på nyinflyttade med

ursprung i kollektivistiska kulturer i Finland som i Australien. Om man även i Finland följde rekommendationen att ett kulturellt anpassat föräldraskapsprogram för familjer som utvandrat från kollektivistiska kulturer skulle erbjudas alla nya invandrarfamiljer med ursprung i kollektivistiska kulturer skulle det kunna förebygga att problem i föräldraskapet uppstår vilket alla parter har nytta av. Familjernas integrering i Finland skulle märkbart underlättas.

Latinamerikanska och afroamerikanska föräldrar i USA är i fokus i Farbers (2009) forskning *Parent Mentoring and Child Anticipatory Guidance with Latino and African American Families* som hade som syfte att utvärdera ett program anpassat för blivande och nyblivna föräldrar och deras barn i utsatta befolkningsgrupper som lever under fattigdomsgränsen. 50 latinamerikanska och afroamerikanska familjer med låg socioekonomisk status familjer involverades. 30 av barnen, 60 procent, fanns ännu i mammans mage under den sista månaden av graviditeten. Handledarna, representanter för olika professioner för att täcka alla behov i en barnfamilj, gav vägledning i god praxis för barnvården. Föräldrarna såg även på videofilmer som lär ut rekommenderade beteenden i samspelet mellan förälder och barn. Tillgång fanns även till tryckt info om barnavård som lär föräldrar om barnets utveckling och som säkrar reliabilitet i barnobservationerna. Handledningen skedde både under besök på rådgivningen och under uppföljande hembesök. I programmet ingick att stärka relationen mellan förälder och hälsovårdare samt kommunikationen om barnets utveckling och hälsa, att utbilda föräldern i vikten av att inte inlåta sig i stränga, hårdhänta förälder-barn interaktioner, kunskap om åldersadekvat barnbeteende och slutligen att öka familjens kunskap om och användning av kommunala resurser som svarar på dess behov. Kontakterna innehöll även aktiviteter som lär föräldrarna stimulera barnet, hantera barnets beteende, positiv förälder-barninteraktion och anknytning. För att öka föräldrasensitiviteten till barnens behov av känsloreglering använde handledarna kulturellt anpassad dialog genom att ge vägledning om barnets utveckling på ett respektfullt, känsligt, ickefördömande sätt i samarbete med föräldern. Föräldrarna erbjöds handledning på sitt modersmål. Genom att börja

med att fråga föräldrarna vad de anser är viktigt för vården av deras barn gav de från början föräldrarna ledarskapet i dialogen. (Farber 2009:179-181)

Resultatet av forskningen visar att om liknande projekt ska uppnå önskat resultat bör handledarna arbeta mångprofessionellt och ha ett stort kunnande i och hysa uppskattning för föräldra-barninteraktion samt inta en vägledarroll som är inställd på samarbete, familjecentrerad och kultursensitiv. Utrymme ska även finnas för reflektiv kommunikation jämsides med praktiska aktiviteter som lär ut kunskap i barnvägledning. Tid ska även finnas för att hitta föräldrarnas resurser för föräldraskapet. (Farber 2009:188)

Ovan refererade forskning är användbar för min studie med tanke på att stödprogram riktade till väntande mödrar och nyblivna föräldrar med invandrabakgrund och låg socioekonomisk status ställer egna krav på utformandet. Programmen för spädbarnsföräldrar, här upp till 16 månaders ålder, är viktiga inte minst för att de lägger en bra grogrund för fortsatt föräldraskap. Studien lär bland annat ut att ett föräldrastödsprogram för spädbarnsföräldrar och gravida med invandrabakgrund fungerar bra om de utförs av ett mångprofessionellt team och även inbegriper hembesök.

3 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

Den teoretiska ramen, kunskapsgrunden för min studie utgörs av socialpedagogiken. I denna ram placerar jag ackulturationsteorin som handlar om anpassningsprocessen till majoritetskulturen. Den ackulturationsstrategi som är målsättningen för interkulturellt föräldrastöd är integration, med inklusion i samhället som övergripande målsättning vilket överensstämmer med riktlinjerna för den socialpedagogiska interaktionen. Därtill speglar jag resultatet mot teorin om kulturell kompetens. Kulturell kompetens stöder det socialpedagogiska tillvägagångssättet att bemöta klienten individuellt och respektfullt vilket ger en bra bas för ett dialogiskt samtal.

3.1 Socialpedagogiskt förhållningssätt

Socialpedagogikens strävar efter att människor inte behöver vara lika för att leva i samma samhälle. Samhället bygger på mångfald. Socialpedagogik arbetar för inklusion och mot social exklusion. Socialpedagogiken använder sig av förebyggande interventioner riktade till utsatta individer eller grupper för att motverka social exklusion (Madsen 2001:25). Dialog och samspel ingår i de interventioner socialpedagogen gör för inkludering av individer och grupper utanför gemenskapen. Det individuella bemötandet är i fokus i det socialpedagogiska arbetet. (Madsen 2006:7-12) Enligt Eriksson och Markström (2000:207) är socialpedagogens viktigaste verktyg hen själv och bemötandet av individen kräver empatisk förmåga. Socialpedagogens arbete förutsätter dessutom god kommunikations- och reflektionsförmåga (Berglund 2000:17). Socialiseringen är viktig för individens inträde i gemenskapen (Madsen 2001:21) varför socialpedagogen kan stöda utvecklandet av den kompetens, exempelvis kunskap om normer som behövs för att vara delaktig av gemenskapen (Madsen 2001:104).

3.1.1 Ackulturationsteori

Med tanke på att forskningen som jag refererar till i tidigare kapitel visar att konflikterna mellan föräldrar och barn med invandrarbakgrund fördjupas av att barnen snabbare än föräldrarna anammar värdlandets normer och värderingar faller det sig naturligt att ta in ackulturationsteorin i den teoretiska referensramen för min litteraturstudie.

Den klassiska definitionen av begreppet ackulturation presenterades 1936 av antropologerna Redfield, Linton och Herskovits (se Berry 1997:7): ackulturation inbegriper de fenomen som sker när människogrupper och individer från olika kulturer är i fortlöpande direktkontakt med varandra, med avseende på de förändringar som sker i ursprungskulturen i endera eller båda grupperna och på individnivån. Fastän ackulturation är ett neutralt begrepp innebär ackulturation i praktiken att den ena parten genomgår en större förändring. Psykologen John W. Berry tar i beaktande två stora frågor när det handlar

om hur ackulturationen sker. Är den kulturella identiteten viktig och värd att ha som målsättning och att ha kontakt med? I praktiken avspeglas detta i hur mycket individen, gruppen blandar sig med andra kulturella grupper eller huvudsakligen håller sig till den egna kulturkretsen. (Berry 1997:7)

Det finns stora variationer i ackulturationen hos grupperna, hos båda grupperna som har kontakt med varandra, eller hos individen. Variationerna delas in i följande strategier: integration, assimilation, separation och marginalisering. Vilken strategi som gäller för individen beror på mängden upplevd stress och hur väl hen anpassar sig psykologiskt och sociokulturellt. Ackulturation innebär förändring i beteendet, anpassning. Ibland sker anpassningen relativt lätt, men det kan även uppstå en kulturell konflikt som ger upphov till ackulturell stress i den interkulturella interaktionen. Eftersom olika familjemedlemmar kan välja olika ackulturationsstrategier och ackulturationsprocessen sker i olika tempo kan detta ge upphov till än mer stress, konflikter och anpassningssvårigheter. (Berry 2005:698-700)

Om samhället kan betecknas som ett multikulturellt samhälle underlättas integrationen av individen med invandrarbakgrund, medan assimilation, vilket innebär att identifiera sig med värderingar och normer i värdlandet, uppmuntras i ett samhälle som inte ställer till positivt multikulturalism. Marginalisering gäller för individen som inte kan identifiera sig med någondera kulturen, varken ursprungslandets eller värdlandets. Marginalisering kan ske när samhället ställer krav på individen att assimileras och individen upplever diskriminering i och med att identifiering med ursprungslandets kultur inte accepteras av samhället. Separation kallas det om individen enbart håller fast vid sin ursprungliga kulturella identitet. Individens vilja att anpassa sig till värdlandets värderingar kan bero på frivillighet, rörlighet och framtidsutsikterna för flyttningen. För en flykting kan motivationen att anpassa sig vara mindre, vilket dock kan uppvägas av att individen vet att flyttningen innebär ett nytt hemland på lång sikt.(Berry 1997:9-11)

Padilla och Perez (2003) tar in social- och kognitionspsykologisk forskning kring millennieskiftet som intressant komplement till de strategier, den modell för ackulturation som Berry ovan definierat. Den nya modellen räknar med fyra hörnstenar: socialt kunnande, kulturell kompetens, social identitet och socialt stigma. Av intresse är hur individer som i och med sitt utseende, hudfärg, språk klarar av sitt stigma. (Padilla & Perez 2003:35)

Enligt kognitionsforskare har kognitiva processer sitt ursprung i pragmatiska mål beroende på sociala omständigheter. Nyttospekten och kulturell kompetens kan ha stort inflytande för individens ackulturation. Vad avses då med kulturellt nyttotänkande, kulturell pragmatism? Integreringen i en ny kultur sker lättare för personer med målsättning att bli framgångsrika i den nya kulturen. Med kulturell kompetens avses den inlärd förmågan att fungera i en kultur i överensstämmelse med majoritetsbefolkningens värderingar, trosföreställningar, seder och språk. Den sociala identiteten korresponderar med idén om att individers sociala kunnande är socialt konstruerade beroende på grupp-tillhörighet. Således kan invandrare som uppfattar sig som negativt stigmatiserade beroende på sin hudfärg och språk ha motstånd mot att integreras, på grund av att ett negativt stigma är häftat vid dem oberoende av om de är kulturellt kompetenta i majoritetskulturen. (Padilla & Perez 2003:41-43)

Enligt Sidanius (se Padilla & Perez 2003:44) finns det någon form av hierarki i alla sociala institutioner och kulturer. Sociala hierarkier värderas utifrån vilka kulturella ideologier som är legitima och centrala i hierarkin i det större samhället. Individer som i och med yttre kännetecken skiljer sig från normen uppfattas lätt som outsiders, blir socialt stigmatiserade. Således försvåras deras ackulturation. Det finns dock evidens för att en del stigmatiserade individer satsar på att identifiera sig med majoritetsbefolkningen om de har långvariga rollmodeller med tillhörighet i majoritetskulturen. (Padilla & Perez 2003:49)

3.1.2 Kulturkompetent bemötande

För att kommunikationen i interkulturella föräldrastödsgrupper ska fungera krävs kunskap om interkulturellt arbete av gruppledaren. Interkulturell kompetens eller kulturkompetens har rötterna i den amerikanska armén för att underlätta umgänget med personer från olika kulturell bakgrund (Baldock 2010:39). Vad är då kulturkompetens?

Psykologen Derald Wing Sue (2003) definierar tre kompetenser för uppnåendet av kulturkompetens:

1. *Medvetenhet om egna antaganden, värderingar och fördomar.* Den kulturkompetenta professionella har utvecklats från att vara kulturellt omedveten till att vara medveten om och känslig för sitt eget kulturella arv samt värdesätta och respektera olikheter. Den professionella är således medveten om hur de egna värderingarna och fördomarna kan påverka bemötandet av klienter från kulturella minoriteter. Den professionella är bekväm med olikheter som existerar mellan hen själv och klienten gällande ras, kön, sexuell läggning och andra sociodemografiska variabler. Den professionella är känslig för omständigheter, personliga fördomar och annat som leder till att klienten slussas vidare till en professionell från samma sociodemografiska grupp som klienten. Den professionella tar ansvar för sin rasism, sexism, trosföreställningar och känslor vilket inte innebär att skuldbelägga sig eftersom den egna socialisationsprocessen ligger som grund för desamma.
2. *Förståelse för de olika världsåskådningar som hör ihop med grupp- eller kulturtillhörighet.* Klienternas världsåskådning bestäms långt av livserfarenhet och ursprungskultur. Sättet man tänker och handlar på är kulturbetingat. Den professionella ska förhålla sig öppet, förståelsefullt, accepterande och ickefördömande till kulturskillnader. Den professionella skaffar sig praktisk kunskap om klientens kulturella bakgrund, dagliga liv, förhoppningar, rädslor vilket är en viktig del av det som kallas kognitiv empati.

3. *Utveckling av ändamålsenliga strategier och tekniker.* Grupper i utsatta livssituationer behöver anpassat bemötande och vägledning utifrån gruppens kulturtillhörighet, vilket inte behöver överensstämma med hur majoritetsbefolkningen bemöts i liknande situationer. Likabehandling ger således inte alltid önskat resultat. Målet för interventionen ska överensstämma med klientens livserfarenheter och kulturella värden. Den professionella ska även vara medveten om sina begränsningar och hur de kan påverka klienten.

Derald Wing Sue (2003:19-24)

Sammanfattningsvis menar Wing Sue att den professionella ska medvetandegöra allt inklusive kunskap och tekniker som behövs för att uppnå önskat resultat i ett mångkulturellt demokratiskt samhälle. Om samhället till sin struktur är monokulturellt bör man medvetandegöra vilka samhällseliga strukturer förtrycker vissa grupper. Därtill hör även att utveckla arbetssätt med tanke på målgrupperna. Han rekommenderar att vägledningen är aktiv, till exempel sker hemma hos klienten, inte fokuserar på att ändra klienten utan på miljöfaktorer, ser på klienten som en individ som stöter på problem, således inte har problem, inriktning på förebyggande arbete och att den professionella axlar ökat ansvar för att bestämma resultatet av interventionen. (Derald Wing Sue 2003:24-29)

Den interkulturella kompetensen upprätthålls genom öppenhet för andra kulturer än den egna, genom att lära sig av sina misstag och inte vara konflikträdd. Interkulturell kompetens leder till ömsesidig respekt, jämlikhet och tolerans vilket är en god grund för den professionella att sätta sig in i den andras situation. (Lahdenperä 2004:15-18)

4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med min studie är att kartlägga hurdant föräldrastöd familjer med invandrarbakgrund har behov av.

Mina frågeställningar är följande:

1. Vad bidrar till behovet av kulturanpassat föräldrastöd för familjer med invandrarbakgrund?
2. Vad är kulturanpassat föräldrastöd?

5 METOD

5.1 Litteraturstudie

Mitt val föll på att utföra en allmän litteraturstudie, en analys av sekundärdata i stället för primärdata vilket exempelvis intervjuer med föräldrar med invandrarbakgrund och professionella som handleder i föräldraskap skulle vara. Motiveringen för mitt val är att ge forskningsbaserad kunskap om föräldrastöd för föräldrar med invandrarbakgrund. De forskningar om föräldrastöd med interkulturellt perspektiv som jag inkluderat i studien representerar ett stort föräldrasampel vilket jag aldrig själv skulle kunna ha haft i en studie för examen på denna nivå. Att forskningsresultaten om föräldrastödsinsatser för familjer med invandrarbakgrund är hämtade från andra länder motiveras av att andra länder har långt större erfarenhet än Finland av att ge vägledning i föräldraskap för familjer med invandrarbakgrund. Liknande forskning i samma omfattning har ännu inte gjorts i Finland.

Mitt material består av sju vetenskapliga forskningsrapporter och artiklar som ger svar på mina forskningsfrågor: 1. Vad bidrar till behovet av kulturanpassat föräldrastöd för barnfamiljer med invandrarbakgrund? och 2. Vad är kulturanpassat föräldrastöd?

Jag har tagit i beaktande kravet på att noga välja vilka sekundärdata som är relevanta för den egna studien eftersom sekundärdata hör ihop med den ursprungliga datainsamlarens forskningsfråga. Jag är även medveten om att jag genom användningen av sekundärdata

inte har kontroll över rådata och är hänvisad till exempelvis åldersgrupperingar som ursprungsforskaren utgått från. (Jacobson 2012:121-122)

Jag har använt mig av nyckeln för en litteraturoversikt som är att kritiskt värdera forskningen genom att granska dess metod, hur data insamlats. Den kritiska utvärderingen ska ta i beaktande:

- Noga beakta de argument som presenteras för att granska om de är fläckfria.
- Utvärdera evidensens kvalitet, logiken som stöd för tesen.
- Fråga vilken anknytning forskningen har till min egen forskningsfråga och tema.
- Utvärdera om evidensen stöds av trovärdiga källor, såsom andra personers forskning.
- Utvärdera hur en forskning förhåller sig i jämförelse med annan forskning. Vilken relevans har denna forskning i jämförelse med annan forskning?
- Fråga vilka är styrkorna och svagheter i forskningen.
- Beakta om här presenteras material som är nytt i jämförelse med debatten i ämnet. Är forskningsfynden evidensbaserade?

(Carey 2012:50)

Av intresse är även att kartlägga olikheterna i beskrivningarna. (Jacobsen 2012:167)

Denna kvalitativa studies trovärdighet bör granskas i enlighet med kraven om giltighet, tillförlitlighet och överförbarhet. (Lundman & Hällgren Graneheim 2008:161) Målsättningen är att resultatet av min innehållsanalys av internationell forskning om föräldrastöd för barnfamiljer med invandrarbakgrund ska ha relevans för Vanda stads planer på utvecklandet av föräldrastöd för föräldrar med invandrarbakgrund.

5.2 Datainsamling

Den inledande litteratursökningen föregår den egentliga litteratursökningen som bestämmer resultatet av litteraturstudien. Den inledande litteratursökningen har som mål

att ge en översikt av forskning på området. Under den egentliga litteratursökningen utförs sökningen mer målinriktat för att få fram forskningsresultat som ska ingå i litteraturstudien. (Friberg 2006:46-47) Dokumentation av sökningen är av största vikt för genomskinlighet av processen. När en systematisk datainsamling görs organiseras processen med hjälp av användbara sökord (Aveyard 2010:68-69).

Jag började den inledande litteratursökningen på våren 2015 med sökord som gav ett stort antal träffar utan att hitta användbart material vilket inte bara berodde på ickeändamålsenliga sökord utan även att artiklarna inte var fritt tillgängliga på de vetenskapliga databaserna. Jag började använda mer specifika sökord från kontexten för min studie. Den mer systematiska datainsamlingen gav många träffar men även material med relevans för syftet med min studie. Den internationella forskning jag har använt för min litteraturstudie belyser föräldrastödsinterventioner för familjer med invandrabakgrund och tar i beaktande kulturell tillhörighet. I nästa steg beskriver jag min litteratursökning och urvalskriterierna för datainsamlingen.

5.2.1 Urvalskriterier

Eftersom ramen för mitt examensarbete är begränsat var mitt mål att hitta 7- 10 vetenskapliga forskningsrapporter eller vetenskapliga artiklar. Mina urvalskriterier för att få fram ändamålsenligt material var följande:

- Forskningen ska utvärdera föräldrastödsinsatser för familjer med invandrabakgrund.
- Forskningen ska representera etiskt hållbar vetenskap.
- Forskningen ska vara publicerad år 2004 eller senare.

5.2.2 Tillvägagångssätt

Jag har gjort materialurvalet manuellt. En del material har jag hittat efter att jag via nätet fått referensen till någon relevant forskningsrapport. Eftersom en del av forskningen hittades bland många träffar krävde urvalet att jag läste igenom rubrikerna, dock inte alla om det var fråga om Google-sök, för att kunna hitta fram till forskningsrapporter som kunde ge svar på min forskningsfråga och är användbara för analys med hjälp av de teorier jag valt för min studie. Databaser och sökmotorer som jag har använt mig av är Google, Google Scholar och Academic Search Elite (EBSCO). Jag har sökt forskningsmaterial i första hand på svenska, i andra hand på engelska. Nedan kommer jag redovisa för vilka kombinationer av sökord och i vilka databaser som ledde till att jag hittade mitt forskningsmaterial för min studie.

Den första forskningsrapporten, Föräldrastöd i mångkulturella möten. Slutrapport, februari 2014, Linköpings universitet (Sandin & Bergnehr 2014) valde jag efter att jag efter att ha läst Kallands kapitel i boken om Familjecenter i Norden (2011) lärt mig att den svenska forskaren Sven Bremberg och hans forskning Nya verktyg för föräldrar – förslag till nya former av föräldrastöd (2004) skulle ge bakgrund för min studie. Via Folkhälsomyndighetens hemsida där jag hittade en länk till tidskriften Magasin föräldrastöd nr 4 kom jag vidare i min materialinsamling. I artikeln Språkinläring lockbete till föräldrastöd (Sylwan 2013) framkom att Linköping stad i samarbete med Linköpings universitet genomfört ett projekt om mångkulturellt föräldrastöd varpå jag via Google-sökfunktionen hittade forskningsrapporten. Den andra forskningsrapporten hittade jag efter att ha skrivit in i Google-sökrutan orden föräldrastödsprogram AND `kulturell tillhörighet` vilket gav 1 300 träffar. Forskningsrapporten från Umeå universitet var den andra träffen och det blev genast klart via rapportens namn, Riktat föräldrastöd till utlandsfödda? (2013) och kontexten den publicerats att det var fråga om en vetenskaplig forskning med anknytning till temat för min studie. Jag läste artikeln varpå jag inkluderade den i min litteraturstudie. Den tredje forskningsrapporten valde jag på basen av sökorden utvärdering AND föräldrastödsprogram på Google-sök vilket gav 5 230 träf-

far. Den tredje träffen visade sig vara en färsk utvärdering av två föräldrastödsprogram i invandrarkontext, publicerad av Länsstyrelsen Stockholm. Jag sökte vidare via Google kring dessa två föräldrastödsprogram och hittade den akademiska jämförande studien av Gustafsson & Rosén (2015) vilken Länsstyrelsen hade gjort en kortare sammanfattning av. Mitt val föll på Gustafssons & Roséns (2015) jämförande, mer utförliga vetenskapliga studie. Den fjärde forskningsrapporten Invandrarföräldrars behov av föräldrastödsinsatser (Väfors Fritz & Hjern 2012) hittade jag via Google med sökorden invandrarföräldrar AND föräldrastöd vilket gav cirka 553 träffar. Projektplanen för forskningsprojektet var den första träffen och rapporten som jag valde, den andra träffen.

På Academic Search Elite (EBSCO) hittade jag tre vetenskapliga artiklar för min studie. Den första "Queremos Aprender": Latino Immigrants' Call to Integrate Cultural Adaptation with Best Practice Knowledge in a Parenting Intervention (Parra Cardona et al. 2009), numrerad (5) hittades med sökorden empowering AND latino families vilket gav 231 träffar. (6) i mitt material, Empowering Latino Families: Effects of a Culturally Responsive Intervention for Low-Income Immigrant Latino Parents on Children's Behaviors and Parental Stress (Ceballos & Bratton 2010) var ett resultat av sökorden latino families AND intervention med 38 träffar varav denna artikel var den andra träffen. Slutligen hittade jag den sista (7), Pilot Study of the Korean Parent Training Program Using a Partial Group-Randomized Experimental Study (Kim et al. 2014), med sökorden parent training AND korean parents vilket gav endast två träffar.

I tabell 1 presenteras hur jag hittat fram till mitt forskningsmaterial bestående av ovan nämnda sju forskningsrapporter och vetenskapliga artiklar. I tabell 2 presenteras materialet kortfattat.

5.2.3 Analysmetod

För analysen av de sju forskningsrapporter och vetenskapliga artiklar som jag valt för denna studie använde jag kvalitativ innehållsanalys. Enligt Jacobsen (2012:146) förenk-

lar analystekniken data först genom tematisering varpå data placeras in i en större kontext med hjälp av kategorisering, gruppering av olika teman. Kategoriseringen möjliggör jämförelse av texterna. Analysen underlättas av att man har ett fåtal kategorier. Den kvalitativa metodens datainsamling ska vara öppen och huvudsakligen induktiv vilket innebär att den baserar sig på erfarenhetsmässig data. (Jacobsen 2012:146-147) Jag sluter mig till att materialet jag hade till mitt förfogande hade induktiv data eftersom det baserade sig på intervjuer, enkäter med personer relaterade till interkulturellt föräldrastöd. När artikeln innehöll en litteraturstudie baserade sig de artiklar som ingick i litteraturstudien på empirisk data.

Jag inledde analysen med att läsa igenom varje forskningsrapport eller vetenskapliga artikel för att skapa mig en övergripande uppfattning av innehållet. Med grepp över helheten var det sedan lättare att tematisera innehållet och skapa kategorier. Kategoriseringen gjorde det möjligt för mig att jämföra innehållet i de sju forskningsrapporterna, artiklarna. Ofta förekom samstämmighet. När det fanns olikheter i förhållningssättet gick jag in för att hitta en förklaring. (Jacobsen 2012:151-152)

Det övergripande temat i hela mitt material var föräldrastöd i interkulturell kontext. För att göra temat hanterligt för analysen delade jag upp det i kategorierna: utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar om barnfostran, språkproblem ned underkategorin kulturell översättning, livet mellan två världar, socialt nätverk och riktat föräldrastöd till utlandsfödda.

Resultatet av innehållsanalysen relaterade jag till min teoretiska referensram. (Carey 2012:220) I resultatdelen presenteras innehållsanalysen utgående från de kategorier jag använt.

5.2.4 Forskningsetiska överväganden

Att denna studie ska uppfylla forskningsetiska krav är en förutsättning för alla examensarbeten som skrivs vid Arcada och utgångspunkten för vetenskaplig forskning. Således bör varje vetenskaplig artikel eller forskningsrapport som inkluderas i studien tidigare ha genomgått etisk prövning (Jacobsen 2012:32). Forskningsmaterialet som jag har använt är knutet till universitet, samhällsliga institutioner och vetenskapliga tidskrifter vilka förutsätter granskning av de etiska principerna för forskningen innan publicering. De tre grundläggande etiska kraven för vetenskaplig forskning är: skydd av privatlivet, informerat samtycke och korrekt presentation av data (Jacobsen 2012:32). Om ämnet har beröringspunkter med min studie anser jag att det är etiskt rätt att lyfta ut forskningsresultaten för att använda dem i kontexten för min studie för att få svar på min forskningsfråga. Forsberg och Wengström (2003:74-75, 140) poängterar att forskaren ska förhålla sig neutralt till forskningstemat så att förutfattade uppfattningar inte ska ge upphov till att någon viss information lämnas bort. Noggrannhet är även en dygd.

Jag går in för att öppet redovisa för dataanskaffningen vilket är etiskt hållbart enligt Forskningsetiska delegationens direktiv (2013) för vetenskaplig forskning. Likaså följer jag principen att referera till tidigare utförd forskning på ett korrekt sätt vilket innebär att forskningen respekteras. (Forskningsetiska delegationens direktiv 2013)

6 RESULTAT

För denna studie analyserades sju vetenskapliga forskningsrapporter (se Bilaga 2) med hjälp av innehållsanalys med utgångspunkt i frågeställningarna: 1. Vad bidrar till behovet av kulturanpassat föräldrastöd för barnfamiljer med invandrarbakgrund? 2. Vad är kulturanpassat föräldrastöd? Materialet har numrerats från 1-7 och benämns i innehållsanalysen med respektive nummer för att underlätta jämförelsen i innehållsanalysen. All forskning har utförts med hjälp av kvalitativ forskningsmetod förutom Ceballos & Brattons (6) forskning som är en kvantitativ studie. Forskningssyftena varierar i de olika

forskningsprojekten men följande kategorier kan urskiljas i nästan alla forskningsrapporter:

- Utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar gällande barnfostran.
- Språksvårigheter, bristande kunskaper i majoritetsspråket.
- Underkategorin kulturell översättning.
- Livet mellan två världar.
- Socialt nätverk.
- Riktat föräldrastöd till utlandsfödda.

Jag analyserar varje kategori var för sig fastän alla kategorier har anknytningspunkter till varandra. För att exemplifiera hur exempelvis kategorin utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar gällande barnfostran knyter an till temat språkproblem kan nämnas att föräldrarna ville lära sig om värdlandets normer men upplevde att de inte hade ett språk för att göra sina frågor förstådda. Detta i sin tur knyter an till kategorin livet i två världar i och med att föräldrarna upplevde barnuppfostran som i ett vakuum eftersom de inte hade kunskap om värdlandets barnfostran. Om det i ursprungskulturen hade funnits ett fungerande socialt nätverk av familj, grannar och vänner som stöd för barnfostran saknas det i det nya värdlandet.

6.1 Utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar om barnfostran

Kategorin utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar om barnfostran berörs i all forskning som används i denna litteraturstudie. I Agic och Samuelssons (1) studie om föräldrastödsprogrammet COPE riktat till föräldrar med utländsk bakgrund i två invandratäta förorter i en medelstor svensk har kvalitativa intervjuer och analys av videospelningar av föräldrastödssessioner utgjort forskningsmaterialet. Av analysen framkommer att föräldrarna som genomgått kursen känner att deras relation till barnen förbättrats för att de fått nya kunskaper om normer och lagar som underlättar familjelivet i Sverige. Även om föräldrarna upplevde kursinnehållet som problematiskt var de nöjda

över att ha deltagit. Föräldrastödsprogrammet COPE-programmet som det handlade om i (1) skapade spänning i och med hotet om tvångsomhändertagning som en följd av fe-lande föräldraskap vilket föräldrarna hört historier om. COPE erbjuder dock en lösning på problemet genom att ge information om vilka normer som gäller för föräldraskapet i Sverige vilket gör att föräldern återerövrar sin auktoritet som föräldrar och kan inta en aktiv föräldraroll. Föräldrarna kunde vara kritiska mot hur fostran sker i Sverige, men de var ändå nöjda över och föräldrastödet hade förbättrat deras relation till sina barn. Av Lindströms (2) studie som baserar sig på intervjuer med kursledare för programmet Barnen i våra hjärtan och Familjeverkstan, somaliska kvinnor med erfarenhet av Familjeverkstan, utlandsfödda personer utan erfarenhet av föräldrastödsprogram samt fokusgruppintervjuer med kvinnor och män från Eritrea som fått asyl av politiska skäl (och bott i Sverige mellan 1 och 3 år) vilka deltog i programmet Barnen i våra hjärtan framkommer att ledarna ansåg att det viktigaste resultatet av föräldrastödsprogrammet var att föräldrarna skulle lära sig det svenska samhällets regler och lagar för att påskynda föräldrarnas integration. Orsaken var att föräldern då inte skulle hamna i ett negativt beroendeförhållande till sina barn som snabbare anammat rättigheter och skyldigheter i Sverige. En av ledarna sammanfattar målet med föräldraprogrammet med att föräldrarna måste lära sig hur den svenska kulturen fungerar för att de ska få en känsla att de duger som förälder i Sverige, att de får en positiv syn på Sverige och lär sig umgås med ”svenskar” vilket underlättas av om man lärt sig svenska regler. Målet är integration och ändå behålla sin egenart. FN-konventionen om barnens rättigheter är den röda tråden genom hela programmet vari ingår lagstiftning som berör invandrarfamiljer.

Normer, lagar kring sex och samlevnad tas också upp men det är ett oerhört känsligt ämne. Ledarna lade märke till att utlandsfödda från länder utanför Europa, exempelvis de som är från Afrika har ett stort behov av att lära sig de svenska reglerna eftersom exempelvis könsuppdelningen är så strikt i deras ursprungskultur. Förvirring uppstod när föräldrarna märkte hur annorlunda svenska förhållanden är, exempelvis agalagen måste föräldrarna förstå att inte får användas som ett hot av barnen för att de ska få sin vilja igenom. Ledaren för Familjeverkstan hade märkt att deltagandet i programmet bidrog

till förändrat beteende i relationen till barnen som blev mer positiv. De som var mest förändringsbenägna deltog i hela programmet medan de som hade problem i sitt föräldraskap uppfattade innehållet som hotfullt och hoppade av programmet. De flesta föräldrar som deltagit i programmet *Barnen i våra hjärtan* ansåg att deltagande i programmet utvecklade dem som föräldrar och lärde dem vilka lagar och regler som finns i Sverige. Fokusgruppsintervjuerna med personerna från Eritrea visar att agalagen var svår att förstå sig på och alla rättigheter som barn har i Sverige och alla skyldigheter föräldrar har. Här framkommer föräldrarnas rädsla att barnen ska omhändertas om man anklagas för att aga sitt barn. Föräldraskapet stöds därför av att föräldrarna får ta del av rättigheter och skyldigheter som man har som förälder i Sverige, så att barnen inte kunde utnyttja sitt kunskapsöverläge. Man var inte nöjd över informationsgången till nyanlända föräldrar i jämförelse med hur barnen fick information. En man uttryckte det som att daghemsbarnet kan säga på daghemmet att pappa slår hen – och barnet omhändertas - fastän pappan bara sagt nej. Här efterlystes föräldrastöd direkt efter ankomsten till Sverige. I gruppen föräldrar som inte deltagit i något föräldrastödsprogram uttrycktes önskan om att det fanns behov av att sätta sig på en skolbänk och tala om hur det är att vara förälder i Sverige, utan att ha krav på sig att ta efter de svenska normerna utan bara ta till sig det man tycker är bra. De manliga informanterna ansåg att de skulle söka sig till en landsman för stöd i barnfostringsfrågor, för bara landsmän förstår varandra. Det viktigaste ansågs vara att föräldrar träffas och pratar, inte att hitta ett recept för barnuppfostran eftersom det handlar om att utveckla sin personliga metod. Gustafssons och Roséns studie (3) om programmet att vara Förälder i Sverige hade som syfte att förebygga hedersrelaterat våld. Förståelse för att det finns olika sätt att se på barn och deras rättigheter väcktes utifrån diskussion om Barnkonventionen som var helt ny för de flesta. På cirkelträffarna kunde föräldrarna berätta om sina upplevelser exempelvis i kontakten med skola eller socialbyrån, för att få information om hurdana rutiner de följer i föräldrakontakten, om hur myndigheter och institutioner arbetar ur barnperspektiv, med tanke på barnets bästa. Cirkeln hjälpte deltagarna knäcka koden för hur de kan företräda sina barns rättigheter i kontakten med skola och myndigheter. Genom att lära sig gränssättning och kommunicera om den, fråga barnet vad det vill och själv i förväg och tala om hur man

som förälder vill ha det, skapa basen för de regler man ger barnet. I utvärderingen framkommer att den kunskap om gränssättning som rekommenderas i Sverige har gett deltagaren verktyg så att hen inte behöver slå sitt barn. Forskningsprojektet (4) som undersökte vilka föräldarstödsinsatser invandrarföräldrar med småbarn känner sig i behov av gav resultatet att föräldrarna vill ha information om det svenska samhället genom kanaler som förstås av den enskilda individen vilket handlar om att många föräldrar med invandrabakgrund inte behärskar svenska tillräckligt väl för att kunna tillgodogöra sig svenskspråkig information.

I Parra Cardona et al.:s studie (5) visar resultatet att de latinamerikanska föräldrarna vill lära sig normerna för gränssättning eftersom man i de latinamerikanska familjerna i USA är rädd för att använda sig av aga som är vanligt i ursprungskulturen i vetskapen att det kan leda till rättsliga följder. Det finns ett stort behov att lära sig alternativ gränssättning, eftersom rollmodellen från de egna föräldrarna i barndomen i Latinamerika inte fungerar i USA. Ceballos och Brattons studie (6) avviker från de tidigare nämnda studierna såtillvida att gruppsykoterapi utvärderades. I studiens kontext innebär norm att bemöta barn med känsla för barnens känslor och behov. När de latinamerikanska föräldrarna lärdes detta visade det positivt resultat för barnens psykiska hälsa. Här ingick även att föräldrarna fick lära sig att sätta terapeutiska gränser, reflektera över känslor, lära barnen uttrycka sina känslor på acceptabelt sätt och ge dem stöd i hur de kan stöda barnens självkontroll. Detta lärdes ut under lekterapisessioner. Resultatet visar att föräldrarna fick en mer nära relation till sina barn, fick mer tålmod och tillbringade mer kvalitetstid med sina barn samt att slag och skrik minskades. I utvärderingen av Kim et al.:s studie (7) framkommer att de 58 koreanska mödrar med barn i åldern 3-8 år som deltog i föräldrastödsprogrammet med syfte att lära ut strategier i föräldraskapet som stöder barnens mentala hälsa upplevde som positivt att de fick hjälp med barnens känsloreglering, lära sig vad det står i Bibeln om barnfostran, använda sig av klistermärken som belöningssystem, använda sig av beröm av specifikt beteende och uttrycka kärlek för sitt barn. Den oftast förekommande orsaken till att delta i programmet var önskan att lära sig strategier för effektiv disciplin vilket kan jämföras med normer för barnfostran i

Sverige vilket diskuteras i de svenska forskningarna. Detta lärdes ut i kombination med de traditionella normer för, dygder i barnfostran och trosföreställningar som finns i den koreanska kulturen såsom en föräldraroll som är respektfull, varm, tålmodig, generös och förutsätter att barnen ska leva upp till högt ställda mål, vilket deltagarna uppskattade. För att få föräldrarna att förstå att om föräldrarna fortsätter att se barnen som förlängningar av sig själva, som man gör i den koreanska kulturen vilket leder till att man utövar sträng kontroll över barnen, kan det hindra barnen att utvecklas till självständiga individer som är normen för barnuppfostran i ett samhälle med kristendom som majoritetsreligion. Rohner et al.'s Parental acceptance-rejection theory (se Kim et al. 2014:122) fanns i bakgrunden när man lärde ut att bygga upp intimitet i föräldra- barnrelationen eftersom det finns evidens för att barn som känner sig accepterade av sina föräldrar utvecklar god mental hälsa.

6.2 Språkproblem

Bristfälliga kunskaper i värdlandets majoritetsspråk återkom som kategori i all svensk forskning. I forskning (1) är syftet förknippat med den språkliga dimensionen eftersom uppdragsgivaren Linköpings kommun ville ta reda på vad som händer i processen kring översättningen av föräldrastödsmanualerna och när samtalsledarna leder programmen på arabiska och somaliska, även ur föräldraperspektivet. Deltagarna i den ena kursen som hölls på arabiska kom från de östra delarna av Mellanöstern, Irak och Syrien hela vägen till norra Afrika och Tunisien och Marocko. Kursledarna var två arabisktalande och en infödd svensk som assisterande ledare. Alla föräldrar var kvinnor, en del i sällskap av sina barn. Den andra gruppen var blandad med föräldrar från Somalia, Iran, Irak, forna Jugoslavien och ett svenskt par. Kursledarna var en kvinna från Bosnien och en man från Somalia. Kursträffarna hölls på svenska och somaliska/arabiska. En del av intervjuerna för forskningsmaterialet utfördes med hjälp av tolk. När gruppen använde sig simultant av flera olika språk klagade en del deltagare att information kunde falla bort och budskapen ibland blev obegripliga. Simultan översättning kräver stor disciplin. Principiellt hade föräldrarna inte emot att blanda olika språk, kulturer.

Av studie (2) framkommer att ledarna upplevde att de flesta deltagare i programmet *Barnen i våra hjärtan* hade problem med språket och ledarna hade också svårt att veta vad deltagarna förstod av manualinnehållet. Avsaknaden av tolk upplevdes som en brist och här efterlyses en uppföljning på deltagarnas egna språk, inriktad på det utlärd materialet. Här framkommer att i och med att barnen lärt sig svenska kunde de orientera sig på ett annat sätt än föräldrarna som inte hade lika goda språkkunskaper, vilket innebar att de kunde ställa krav på föräldrarna. En somalisk kvinna berättar hur kunskaper i svenska gav henne nyckeln till att våga se och öppna sig för diskussion vilket hör ihop med den svenska synen på barnuppfostran med samtal och dialog mellan föräldrar och barn. Informanterna föreslog att språkkursen kunde kombinera språkundervisning med information om det svenska samhället med hjälp av grafik och bilder. Här konstateras att det kunde vara obligatoriskt med tolk i föräldrastödsgrupper. En av föräldrarna sammanfattade sin situation att problemet är kultur och språk för att hen inte har kontakt med svenskar vilket även är problematiskt för föräldraskapet och gör det svårt att integreras i samhället. I studie (4) användes tolk vid behov. Informanterna var medvetna om att språket är nyckeln till att ingå i det svenska samhället. Man ville lära sig om Sverige men kan inte bli förstådd, är rädd för dåligt bemötande för att man inte kan uttrycka sig. Orsaken till att en del inte deltagit i föräldragrupper är att de inte fått information om dem, för andra att de p g a bristande språkkunskaper och avsaknaden av tolk inte förstått informationen. I studie (6) med målgruppen latinamerikanska barnfamiljer som fick *Child Parent Relationship Theory* i grupper om 5-7 föräldrar i skolmiljö framkommer att ett av de återkommande problemen i samband med dålig studieframgång är att barnen börjar skolan med dåliga kunskaper i värdlandets språk.. Syftet med studien var att testa spanskspråkig familjeterapi och föräldrastöd på spanska i USA. Föräldramanualen översattes noggrant till spanska och kulturanpassades (mer om det i underkategorin). I studie (7) löstes deltagarnas språkproblem med att de som ville, vilket var de flesta, fick delta i en koreansk föräldrastödsgrupp. Föräldramanualen för föräldrastödsprogrammet riktat till koreanska föräldrar i USA fanns på både engelska och koreanska. De tvåspråkiga ledarna hade kulturell tillhörighet i både USA och Korea.

6.2.1 Kulturell översättning

Av forskningsmaterialet framkom att det inte alltid räckte med tolk utan föräldrarna önskade kulturell översättning i föräldrastödet. Delar av kursprogrammet i (1) krävde kulturell översättning, sådant som hänvisade till situationen i europeiska länder som de utlandsfödda inte kände till. Hit hör belöningsystemet när barnen uppfört sig väl. Samtalsledarna blev då även kulturtolkar, så kallade brobyggare. Kärnbudskapet i föräldrastödet, som kräver kulturell översättning, är att föräldrarna inte får vara hårdhänta mot sina barn men nog sätta gränser. I (2) framkom svårigheter att komma i tid till träffarna eftersom deras tidsuppfattning var en annan, vilket indikerar att någon form av kulturell översättning borde användas för att motivera deltagarna att komma i tid. Däremot underlättade det för deltagarna att identifiera sig med innehållet i stödprogrammet för att Sherafay som producerat programmet själv är invandrare. Dessutom vore det önskvärt med en ledare från samma land som deltagarna. Av studie (3) framkommer att resurspersonerna, kulturlänkarna som talade samma språk som deltagarna i föräldracirkeln uppskattades. De kan det svenska samhällets normer och lagar och de har migrationserfarenhet, förstår sina landsmäns situation. Dessutom kan de via sina egna nätverk rekrytera föräldrar.

Eftersom syftet med forskningen (5) var att ta reda på hur latinamerikanska föräldrar ställde sig till kulturanpassat föräldrastöd hör hela resultatet till denna underkategori kulturell översättning. Av resultatet kan nämnas att föräldrarna var mycket positivt inställda till kulturellt anpassat föräldrastöd för grupper med enbart latinamerikanska familjer. De upplevde att de ”vita” föräldrakurserna gav råd med liten relevans för deras livssituation. Exempelvis delas ansvaret för barnets fostran i en latinamerikansk familj ofta av många personer, den utvidgade familjen vilket föräldrastödsinterventionen ska ta i beaktande, liksom att främja familjegemenskap och att barnen ska lära sig respektera föräldrarna. Dessutom tilltalades de av att tillhöra en grupp med föräldrar i liknande situation och lära sig av varandra. Även i studie (6) handlade det om kulturell anpassning för latinamerikanska föräldrar med skolbarn. Tyngdpunkt på den latinamerikanska fa-

miljegemenskapen var inbakad i programmet och här fanns utrymme för att diskutera kulturellt relevanta frågor som hur det är att vara immigrant i USA. Här fanns även möjlighet för föräldrarna att ta med och dela med sig av mat från sin hemkultur och mellanmål erbjöds grupperna vilket bidrog till en känsla av familjegemenskap och att man umgicks med varandra. Det personliga förhållningssättet exempelvis i relationen till ens läkare som hör ihop med den latinamerikanska kulturen användes genom att gruppleddaren varje vecka ringde upp föräldrarna för att påminna om veckans gruppsession. Föräldramanualen översattes noggrant till spanska med utgångspunkt i den latinamerikanska kulturen och alla amerikanska namn ändrades till latinamerikanska namn. Här konstateras även att andra kulturella värden borde användas men att det kräver mer forskning. Pilotstudien av kulturanpassat föräldrastödsprogram för koreanska föräldrar (7) visar ett bra resultat för främjandet av barnen mentala hälsa. Programmet som tog i beaktande den koreanska kollektivistiska värdegrunden med bas i konfuciansk tro hade framgång med att lära mödrarna att om de fortsätter som de är vana vid att se på sina barn som förlängning av sig själva och utöva full kontroll över dem blir det svårt för barnen i den individualistiska västerländska kulturen där barnen förutsätts växa upp och lära sig bli självständiga.

6.3 Livet mellan två världar

Ett annat ofta återkommande tema är den existentiella konflikten som föräldrarna med invandrarbakgrund upplever där de befinner sig mittemellan två kulturer: å ena sidan att hålla fast vid och motivera synen på föräldraskap som hör ihop med ursprungskulturen och familjebakgrunden och kravet på att leva upp till de nya reglerna i värdlandet och finna en känsla av tillhörighet i det nya landet. Detta ingår i kategorin livet mellan två världar. Föräldrarna i (1) upplevde sig underlägsna barnen i deras förmåga att snabbare lära sig språket och anpassa sig till samhällets normer. Trots informationen i och övningarna förknippade med föräldrastödsprogrammen upplevde föräldrarna i studie (2) osäkerhet hur svenskarna uppfostrade sina barn, dels upplevde man att de egna barnen förändrades i kontakten med det svenska samhället. Några av föräldrarna visste inte vad

man fick och inte fick som förälder. Man hade svårt att ställa krav på sina barn eftersom dessa då kunde åkalla sina rättigheter i Sverige. Resultatet var oftast att barnen inte lyssnade på sina föräldrar och manipulerade sina föräldrar att exempelvis köpa det de ville ha. En kvinna uttryckte sin position mittemellan två kulturer med att säga att man inte behöver anamma hela den svenska kulturen, bara det som känns bekvämt och rätt. Enligt henne är det tufft att uppfostra ett barn i två kulturer. Det hjälper om man talar sitt eget språk hemma och hon gick in för att säga ifrån om det är något i den svenska kulturen som barnen vill ha men som inte överensstämmer med de egna fostringsidealerna. Eftersom den traditionella somaliska familjen har helt olika roller för kvinnan och mannen kan konsekvenserna bli att den somaliska mannen i Sverige har svårare att anpassa sig till den svenska kulturen. En somalisk kvinna uttryckte det som att man genom att vara aktiv höll sig uppdaterad i barnens värld, man lever i två världar och barnet är informatör i den svenska men föräldern ska vara aktiv och kolla upp lagar och normer. De olika sätten att se på barnuppfostran skapade en kulturkrock med problem ofta i tonåren då konflikterna kunde handla om levnadsstil och regler. Som motvikt värdesattes även kulturrikedomen med två kulturer och språk för barnen, att ha kunskap från två olika världar. Barnets bikulturella förmågor förutsatte att föräldern måste förstå den ungas upplevelser och prägling i svensk kontext, sådant som kan vara helt annorlunda än i ursprungskulturen. Passivitet, osäkerhet i föräldraskapet kunde uppstå i och med problem att veta om man gör rätt eller fel som förälder. Auktoritärt föräldraskap kan även vara följden, vilket är lika illa för barnet som passivitet. Oro och vilshenhet uttrycktes också över barnens dubbla kulturella tillhörighet. Problem för de unga att leva sitt eget liv kan uppstå som en följd av föräldrarnas uppfattningar och värderingar. De somaliska föräldrarna upplevde det viktigt att de samtalade med barnet, vägledde och guidade barnet som en motvikt till övrig samhällsinformation. Av intresse är att den somaliska mannen som intervjuades i gruppen föräldrar som inte deltagit i ett föräldrastödsprogram ansåg att pappan bestämmer i familjen annars blir det bråk. Han upplevde att i Sverige bestämmer båda föräldrarna i familjen, men de somaliska kvinnorna vet att mannen har det sista ordet. De intervjuade upplevde att jämställdhetsidealen kring om-

vårdnaden av barnen ledde till osäkerhet hos svenska pappor vilket saknades i den egna invandrargruppen.

I studie (3) uttrycker en programgenomförare åsikten att många gånger blir föräldern med invandrarbakgrund omyndigförklarad eftersom hen bombarderas av undervisning från olika håll, som om hen ingenting kan. Deltagande i föräldrastödscirkel underlättar för föräldrarna att bygga vidare på föräldraskapet och få ord att benämna den syn på fostran de haft med sig från ursprungskulturen. Föräldrarna inser att de har makt att sätta regler för sina barn utan att slå dem men också utan att ge avkall på sin egen bakgrund.

Av intervjuerna i studie (4) framkom att som förälder med invandrarbakgrund känns det som att fostra barn i ett kulturellt vakuum. Föräldrarna försökte uppfostra barnet svenskt utan att ha kunskap om det svenska samhället vilket väckte rädslan att inte kunna hjälpa sina barn. De ville att barnen skulle känna till ursprungskulturen utan att gå miste om den svenska vilket ledde till en identitetskonflikt. Ensamhet och hemlängtan förekom ofta. Liknande känsla av ensamhet och isolation upplevde de latinamerikanska föräldrarna som immigranter i USA i (6).

6.4 Socialt nätverk

Kategorin sociala nätverk analyseras här å ena sidan utifrån problemperspektivet hur föräldrarna upplevde bristen på det sociala nätverk föräldrarna hade i ursprungslandet och resursperspektivet vilka positiva effekter det sociala nätverk som föräldrastödsgruppen utgjorde gav deltagarna. Av studie (1) framkommer att själva mötena och samtalen med andra föräldrar med liknande erfarenheter bidrog till att föräldrarna kände sig mindre avvikande. Av (2) framkommer att de utlandsfödda klagade på att de inte knyter kontakter till svenska föräldrar vilket kan vålla problem i föräldraskapet. Somalierna upplevde att de saknade sitt sociala nätverk, att vara förälder i Sverige är ensamt och stressigt fastän de i viss mån via barnen hade kontakt med kompisarnas föräldrar, både

somaliska och svenska. De flesta av de 30 föräldrarna från Eritrea hade inte kontakt med svenskar eftersom de ansåg sig sakna möjlighet att knyta sådana kontakter. Av intervjuerna med de somaliska kvinnorna och en somalisk man som bott i Sverige 13-20 år framkommer att de saknade sitt sociala nätverk i Somalia, Sverige upplevdes som ensamt och stressigt. I Somalia gav det sociala nätverket barnet ett skyddsnät genom bekräftelse och uppmärksamhet. Det stora nätverket bland grannar, vänner och anhöriga ger stöd för föräldrarollen och fostransakten medan det i Sverige ställs stora krav på individen, som förälder är man mer ensam. Man försökte kompensera detta med ”gemensamhetsdagar” då man träffade andra föräldrar främst från Somalia. Sedan finns tjej- och arbetskompisar som man umgås med, men med svenskarna är det svårt att skapa kamratskapsrelationer. De somaliska deltagarna efterlyste avlastning och forum där man spontant kan träffas och diskutera barnfostran. Även gruppen föräldrar som inte deltog i något föräldrastödsprogram upplevde att kontakterna utanför den egna kulturella gruppen var obetydlig, BVC (barnavårdscentralen), kyrkans aktiviteter och annat föreningsliv samt via sina barn umgicks man med andra familjer. I studie (3) beskrivs byggande av socialt kapital, stödjande socialt nätverk, som ett övergripande syfte med föräldracirkeln Att vara förälder i Sverige som anordnades på Familjecentralen. Av informanterna i utvärderingen framgår att man uppskattat träffarna för att i avsaknad av släkt och vänner känns det bra att prata med de andra deltagarna och äta frukost tillsammans. Träffarna uppgavs ge trygghet i tillvaron i Sverige där man saknar stödjande nätverk i form av familj och vänner. I detta nya föräldranätverk var det tryggt att i förtroende diskutera sin egen uppväxt och jämföra den med hur de egna barnen har det här i Sverige samt få stöd av att höra på cirkelledarnas erfarenhet av att uppfostra barn i Sverige. Detta byggde på att cirkelledarna och resurspersonerna bemötte deltagarna med respekt och intresse. Cirkelledarna och resurspersonerna hade etablerat en bra relation med varandra vilket bidrog till en god anda i gruppen. En god kvalitet som beskrivs är kvarterskänslan som cirkeln får eftersom den var lokalt förankrad i förorterna Hässelby och Vällingby, i öppna utrymmen som föräldrarna kände till från andra sammanhang. Detta möjliggjorde även byggande av nätverk på längre sikt.

Studie (4) poängterar det informella stöd som det sociala nätverket av familj och vänner ger som en buffert mot påfrestningar i livet. Familjen förväntas stöda och delta i barnets vård mycket mer än i svenska familjer eftersom familjebildning ofta är ett kollektivt projekt för föräldrarna, i skillnad från den svenska mer individuella familjebildningen. Frånvaron av ett gott nätverk har negativ inverkan på stresshanteringen. Om invandrarna i Sverige har slutna nätverk, vilket är nätverk med enbart personer från ursprungslandet, föreligger hälsorisker. Ett integrerat nätverk är viktigt för den psykiska och fysiska hälsan. Föräldrarna beskrev hemlängtan, som hör ihop med självupplevd ohälsa, som en följd av bristande socialt nätverk. Av studie (5) framgår att de intervjuade latinamerikanska männen och kvinnorna i USA upplevde fokusgruppintervjuerna som så givande, stödande att de gärna skulle vilja fortsätta träffas som grupp och diskutera barnfostran. Gruppen som kontext för att lära sig mer om barnfostran och vilka rättigheter föräldrar har motverkar diskriminering och upplevdes positivt, gav ett stödande nätverk i motsats till hur det skulle ha varit om varje familj skulle ha sin egen handledare som berättade för dem hur de ska fostra sina barn. Överhuvudtaget värdesatte de latinamerikanska föräldrarna tanken på att föräldrastöd i grupp skapar gruppgemenskap vilket de saknar som invandrare i USA. Av (6) framkommer att de latinamerikanska föräldrarna upplevde att deras isolation bröts och de upplevde som positivt att ingå i föräldrastödsgruppens gemenskap där man kunde stöda varandra vilket kan ha bidragit till att föräldrabarnrelationen blev bättre.

6.5 Riktat föräldrastöd till utlandsfödda

Av studie (2) framkommer att för många föräldrar är det största problemet i barnfostran att barnen lärde sig koderna för att integreras i det svenska samhället snabbare än föräldrarna med resultatet att de ställde krav på föräldrarna som inte visste om kraven var berättigade eller inte. För att under lugna former lära sig och förstå koder och regler för föräldraskapet i Sverige motiveras riktat föräldrastöd till nyanlända. Studien ger dock även belegg för att riktad föräldrastödssatsning bidrar till att de utlandsfödda deltagarna konstrueras att tillhöra en avvikande grupp, en problemkategori eftersom synen på de

nyanlända är att de är annorlunda i sitt föräldraskap. Detta backas upp av studie (3) där det framkommer att det är svårt att utan att stigmatisera föräldragrupper med utländsk bakgrund erbjuda fördjupad kunskap om och förståelse för hur barn fostras i Sverige och samhällets krav och förväntningar på föräldrarna. Här konstateras att det kanske är bättre att ha som ingångar barn, omsorg och föräldraskap men att detta kräver mer forskning. Av studie (4) framkommer att eftersom ett integrerat socialt nätverk är viktigt för hälsan är det inte motiverat med riktat föräldrastöd för föräldrar från samma kulturella bakgrund. Slutsatsen av intervjuerna är att man borde komma bort från särskildtänkandet för att komma fram till hur föräldrastöd som skulle fungera integrerande, eftersom familjen med invandrabakgrund prioriterar att träffa svenska familjer. Den öppna förskolan uppskattades och är den resurs som mer borde utnyttjas för barnfamiljer och som forum för språkutveckling. De föräldrastödsinsatser som finns ska kunna täcka de behov som föräldrar med invandrabakgrund har med integration som mål och medel. Programmet Att vara förälder i Sverige genomfördes av myndighet, utbildade socionomer anställda vid socialförvaltningen, således arbetar de även med myndighetsutövning och förebyggande arbete. Det kan hos deltagaren med invandrabakgrund garantera kvalitet eller uppfattas som ett hot eftersom myndigheten har rätt att inleda barnavårdsutredningar vid misstanke om vanvård. Här framhålls fördelarna med att föräldrastödsprogrammet Ur barnens perspektiv genomförts av en idéburen organisation eftersom ledarna då inte måste tona ned myndighetsrollen.

Stöd för hypotesen att interventioner riktade till föräldrar med invandrabakgrund ska kulturanpassas, vara riktade till gruppen nyinflyttade hittas i studierna från USA. Av (5) framgår dock att den kulturella anpassningen av föräldrainerventionen inte ska innebära att man ger avkall på substansen i det som föräldrainerventionen har som mål att ge handledning i. Det faktum att de latinamerikanska föräldrarna upplevde att majoritetsbefolkningen upplever dem som ”konstiga” varför de helst inte deltog i föräldrakurser med deltagare från majoritetsbefolkningen, motiverar egna kurser för föräldrar med invandrabakgrund. Resultatet visade att i den ena kommunen där informanterna bodde upplevdes mer stress p g a stark invandrarfientlighet och hög förekomst av våld i samhället.

Föräldrarna tog väl emot tanken på föräldrainervention i grupp vilket gör att man även lär sig av de andra föräldrarna. Likaså poängterades vikten av att interventionen är kulturellt relevant och utförs med respekt för deltagarna, således inte att deltagarna upplever att man ska undervisas för att man är annorlunda vilket är otrevligt, gör att man känner sig dömd. Här framkommer att man i en helvit föräldrakurs får råd som inte är relevanta för ens eget liv och de andra deltagarna upplever en som konstig. Här framkommer således mycket mer positiv respons på egna kulturanpassade föräldrastödsgrupper för föräldrar med invandrarbakgrund jämfört med hur det var i de svenska forskningsrapporterna där särskildtänket upplevs som något som inte bidrar till integrationen. Av (6) framkommer att man kan främja den mentala hälsan hos latinamerikanska barn i USA och de klarar sig bättre i skolan om man använder sig av spansktalande professionella ledare för grupper som stöder latinamerikanska barns mentala hälsa. Man har insett att stödet inte når fram om det erbjuds på engelska. Liknande resultat framkommer i (7). Här handlar det om riktade föräldrastödsgrupper som är kulturellt anpassade med tanke på centrala värderingar i den traditionella koreanska värdegrunden vilket gav gott resultat.

6.6 Resultatsammanfattning

Innehållsanalysen av de sju utländska studierna som ingår i min studie tar fasta på följande kategorier som belyser gemensamma nämnare för barnfamiljer med invandrarbakgrund med tanke på deras behov av föräldrastöd:

- Utbildning i värdsamhällets normer, regler och lagar om barnfostran.
- Språkproblem, med underkategorin kulturell översättning.
- Livet mellan två världar.
- Socialt nätverk.
- Riktat föräldrastöd till utlandsfödda.

Kategorierna går ofta in i varandra vilket märks av innehållsanalysen och de återkommer i så gott som hela mitt forskningsmaterial. Föräldrarna som ingått i studiernas forskningssampel är personer med ursprung i kulturer utanför Europa. Således skiljer sig normer och lagar som hör ihop med traditionell barnfostran i ursprungslandet mycket från hur det är i värdlandet som i materialets kontext är Sverige och USA vilket ger upphov till att föräldrarna upplever det som viktigt att bli insatta i värdlandets normer, regler och lagar om barnfostran för att återerövra sin auktoritet (1) gentemot barnen som snabbare än föräldrarna lärt sig värdlandets normer och lagar. Temat språkproblem hör ihop med att föräldrar med invandrabakgrund ofta inte har tillräckliga språkkunskaper i värdlandets majoritetsspråk varför tolkar eller kulturtolkar och översättning av information behövs i föräldrastödet. I studierna från Sverige föreslås att språkundervisning för föräldrarna med invandrabakgrund ska ingå i den föräldrastödande verksamheten såsom öppna daghem erbjuder. I synnerhet studierna från USA tar fram den kulturella översättningen som en resurs för att implementera kärnan i föräldrastödsprogrammet, som bidrag till trivselen i gruppen och för främjandet av bortfall. Liknande resultat stöds av det som i den svenska forskningskontexten kallades kulturtolkar. Temat livet mellan två världar tangerar mycket tema 1 som handlar om att bli insatt i värdlandets normer och lagar. Här kan dock nämnas att av studie (4) framkom att ensamhet och hemlängtan bidrar till psykisk ohälsa hos föräldrarna och att föräldrarna i studie (5) upplevde att de hade stort behov av att lära sig gränssättning för att känna sig säkra i föräldrarollen eftersom det inte är accepterat att aga barnen i värdlandet vilket de själva upplevt av sina föräldrar i barndomen. Temat socialt nätverk samlade kunskap bland annat om att själva mötena och samtalen med andra föräldrar med liknande erfarenheter bidrar till att föräldrarna känner sig mindre avvikande (1). Av (2) framkommer att de utlandsfödda klagade på att de inte knyter kontakter till svenska föräldrar vilket kan vålla problem i föräldraskapet. Studie (4) tog fram det informella stöd det sociala nätverket av familj och vänner har som buffert mot svårigheter i föräldraskapet. I värdlandet saknade man ett sådant stödande nätverk vilket påverkade negativt stresshanteringen. Temat riktat föräldrastöd för utlandsfödda sammanfaller med min forskningsfråga och ur denna kategori kan nämnas att de svenska forskningarna förespråkade blandade föräldrastödsgrupper

med tanke på integrationen medan det av de amerikanska framkom att deltagare från samma kulturgrupp har så mycket gemensamt att kulturanpassning utifrån deltagarnas ursprungskultur gynnar deras integration i värdsamhället. Då ska man ta i beaktande att det är lättare att rekrytera föräldrar från samma ursprungskultur i USA än det är i Sverige eller i Finland, med tanke på att mitt resultat ska kunna överföras till finländska förhållanden.

7 ANALYS OCH DISKUSSION

I detta kapitel kommer jag tolka och diskutera resultatet av innehållsanalysen. Här ingår även min kritiska granskning av litteraturstudie som forskningsmetod. Avslutningsvis kommer jag presentera min slutsats av studien och förslag till fortsatt forskning.

7.1 Resultatdiskussion

I resultatdiskussionen kommer jag tillämpa den teoretiska referensramen till min litteraturstudie för att diskutera svaren på mina frågeställningar:

1. Vad bidrar till behovet av kulturanpassat föräldrastöd för föräldrar med invandrarbakgrund?
2. Vad är kulturanpassat föräldrastöd?

7.1.1 Föräldrastöd som diskuterar ackulturationssvårigheter

Innehållsanalysen av de sju studierna visar att det kulturella bagaget hos föräldrar med invandrarbakgrund kan råka i konflikt med värdlandets normer för och lagar om barnfostran i synnerhet när barnen snabbare i kontakten med majoritetsbefolkningen i daghem och skola lär sig språket än föräldrarna och därigenom snabbt anpassar sig till normer och lagar i värdlandet. Detta leder till att de kan utmana, hota föräldrarnas auktoritet. Barnen i familjer med invandrarbakgrund ackultureras, anpassar sig till värdlandet

således snabbare än föräldrarna. Enligt Berry (1997:7) är ackulturation det som händer när grupper och individer från olika kulturer står i kontinuerlig kontakt med varandra. Om barnen i familjen med invandrarbakgrund snabbt assimileras in i värdkulturen och anammar språk och normer blir föräldrarna efter i ackulturationsprocessen. Denna obalans leder till generationskonflikter som kan lösas med föräldrastöd som lär föräldrar strategier bland annat för gränssättning utan att använda våld vilket kan ha varit den metod deras egna föräldrar använde i den traditionella ursprungskulturen. Dessutom saknar föräldrarna i det nya värdlandet det stödjande nätverk av familj och vänner som i ursprungskulturen gav stöd i barnfostran och hjälpte vid stressåterhämtningen.

På basen av resultaten i studierna finns det ett stort behov av att få diskutera föräldrastöd och ha rollspelsövningar i en kontext med förståelse för de specifika problem som hör ihop med att vara förälder med invandrarbakgrund med ursprung i kulturer med helt andra värderingar än i värdlandet. Dessutom har de nyinflyttade föräldrarna ofta dåliga kunskaper i värdlandets språk varför det av innehållsanalysen framkommer att föräldrarna med invandrarbakgrund i studierna uppskattade tillgång till gruppleddare från samma kulturella bakgrund eller kulturtolkar som resurspersoner. Simultantolkning kan fungera störande.

Det ovannämnda fastställer orsakerna till varför föräldrar med invandrarbakgrund har behov av kulturanpassat föräldrastöd. Med kulturanpassat avser jag att kommunikationen vid behov sker på ett språk som deltagarna förstår och talar flytande vilket inte utesluter att föräldrarna, som framkom av studierna (1-4) även vill ha möjlighet att träna värdlandets språk. Här ska även finnas tillräckligt utrymme för att diskutera ursprungskulturens normer för barnfostran och vilka goda värden därifrån föräldrarna vill hålla fast vid, integrera med synen på barnfostran i värdlandet vilket framkom av hela forskningsmaterialet (1-7). Eftersom det av de svenska studierna framkom att föräldrarna ville förbättra sina kunskaper i svenska för att bli integrerade i samhället behöver kulturanpassat föräldrastöd inte nödvändigtvis innebära att stödet ges i grupper med enbart familjer med invandrarbakgrund men förståelse för de specifika problem invandrarna

har i föräldraskapet bör finnas hos ledarna. Föräldrastödet kan även ges i samband med undervisning i värdlandets språk vilket skulle främja undvikande av svåra generationskonflikter. I de svenska studierna poängteras att vägen till integration, med slutmålet inklusion i samhället för föräldrar med invandrabakgrund går via att de får fler kontakter med majoritetsbefolkningens föräldrar. I dessa kontakter övas också språkkunskaperna vilket är så viktigt för integrationen. Tillfälle därtill kunde ges på föräldrastödsträffarna eftersom grundbehoven av föräldrastöd ändå är desamma för föräldrarna med invandrabakgrund och de infödda föräldrarna vilket konstateras i de svenska studierna. Här vill jag påpeka att alla föräldrar i en sådan blandad grupp skulle lära sig se på föräldraskapet och gränssättningen från många olika perspektiv vilket är positivt. Detta skulle dock kräva forskning i hur de infödda föräldrarna upplever att så mycket av det som sägs på träffarna kräver tolkning om en del deltagare har dåliga språkkunskaper i majoritetsbefolkningens språk. Den studie från Australien som ingick i översikten av tidigare forskning visar att nyinflyttades integration och barnfostran främjas av föräldrastöd genast som nyinflyttade och då är föräldrastödet kulturanpassat visavi språk och innehåll. Av de svenska studierna framkommer även att föräldrarna upplever det segregande att hänvisas att leva i bostadsområden med mestadels andra invandrare när de längtar efter att bryta isolationen och lära sig majoritetsspråket och få vänner bland majoritetsbefolkningen vilket visar att samhället borde satsa på integrerat boende för familjer med invandrabakgrund.

Forskningsmaterialet från USA (5-7) speglar inte liknande tankegångar om vikten av att ha grupper bestående av både utlandsfödda och infödda föräldrar i samma föräldrastödsprogram. Syftet med studierna har dessutom varit att testa hur kulturanpassat föräldrastöd fungerar med latinamerikanska och koreanska föräldrar i USA. Kulturanpassningen innebär att ledarna kommer från deltagarnas kulturgrupp och talar deras språk. Föräldramanualen som används är översatt och däri har inkluderats centrala värderingar från föräldrarnas ursprungskultur. Av resultaten framkommer att deltagande i det kulturanpassade föräldrastödet minskar den ackulturativa stressen som uppstår av generationskonflikten. Ackulturationen främjades även av att föräldrastödet skedde i en accep-

terande miljö med ett respektfullt, inkluderande bemötande av gruppledarna. I denna miljö var föräldrarna mottagliga för att lära sig bland annat fungerande gränssättning med andra metoder än fysiskt våld. Det framkom att de latinamerikanska föräldrarna kände sig tryggast i sina egna cirklar. Delvis berör studierna (5-6) om de latinamerikanska föräldrarna även den strukturella fattigdom som försvårar deras ackulturation. Här finns exempel på familjer som erbjöds bättre boende i mindre segregerade miljöer vilket i kombination med föräldrastödet bidrog till att underlätta ackulturationsprocessen med tanke på integration. Även av forskningsrapporterna från Sverige framgår att föräldrarna upplever att det bidrar till stress i ackulturationsprocessen att bo i invandratäta områden eftersom språkinläringen inte stöds i den miljön.

Resultatanalysen, liksom min sammanfattning av tidigare forskning på området som ingår i detta arbete, ger evidens för att kulturanpassat föräldrastöd främjar ackulturation med målet integration. Substansen i föräldrastödet blir tillgänglig om gruppledarna tillhandahåller till exempel föräldramanualen på alla de språk som talas i gruppen och grundligt diskuterar varför agalagen finns. Kulturella olikheter, vilket framkom av den tidigare forskningen, som att föräldrar från utomeuropeiska områden kan ha en annan tidsuppfattning vilket leder till att de kommer för sent till gruppträffarna kan avhjälpas exempelvis med att ordna motiverande lotterier genast i början av träffarna. Min kritiska kommentar till att det svenska forskningsmaterialet i min studie (1-4) överlag dock inte i slutsatserna stöder kulturanpassat föräldrastöd med stöd av intervjuer med föräldrar med invandrarbakgrund, är att det inte framkommer att man intervjuat ett representativt sampel som skulle behöva tolk i intervjun. Därför sluter jag mig till att det finns ett stort antal nyinflyttade föräldrar i behov av föräldrastöd anpassat till deltagarnas språk och kultur vilket skulle påskynda deras integration. Resultatanalysen av (1-7) visar att föräldrastödet i grupp kan kompensera ackulturationsstressen även förknippad med bristen på det stödjande sociala nätverket i ursprungskulturen och ge verktyg för att hantera situationen. Här framkommer att föräldrastödet som måste göras tillgängligt kan ställa krav på vilket språk ledarna talar och kulturellt anpassade ingångar till känsliga diskussionsteman bidrar konkret till att föräldrarna känner sig trygga i föräldrarollen i det nya

landet, och inte längre upplever att det är som att uppfostra barn i ett vakuum som framgår av den svenska forskningen, när man inte har kunskap om värdlandets barnfostran. Intressant med tanke på hur viktigt fungerande kuluranpassat föräldrastöd kan bli är att av en del av de intervjuade utlandsfödda föräldrarna i studie (2) framkommer att de inte ville godta svensk lagstiftning gällande, skilsmässa, giftermål, fostringsprinciper och normer och regler för hur unga ska bete sig vilket visar på att deras ackulturationsstrategi är separation vilket kan leda till stora generationskonflikter i mötet med tonåringen med anpassning som ackulturationsstrategi. I extrema fall leder dessa konflikter till hedersrelaterat våld vilket dock inte min studie närmare behandlar.

7.1.2 Kulturtolkar främjar det kulturkompetenta bemötandet

Interkulturellt föräldrastöd handlar om mötet mellan olika kulturer och olika syn på barnfostran. Värdlandets normer, regler och lagar lärs ut men det är förståeligt om deltagarna inte vill ta till sig rekommendationerna om de dikteras för dem vilket framkommer exempelvis av studierna (5-6) om latinamerikanska föräldrar i USA. Därför aktualiseras teorin om kulturkompetent bemötande med psykologen Wing Sues (2003) tre kompetenser för uppnåendet av kulturkompetens: medvetenhet om egna antaganden, värderingar och fördomar; förståelse för de olika världsåskådningar som hör ihop med grupp- eller kulturtillhörighet samt utveckling av ändamålsenliga strategier och tekniker (Wing Sue 2003:19-24). Wing Sue rekommenderar att man ska satsa på förebyggande arbete och den professionella ska öka sitt ansvar för resultatet av interventionen. (Wing Sue 2003:27-29) Att teorin om kulturkompetent bemötande kan inkorporeras i socialpedagogiken som är min övergripande teoretiska referensram för denna studie stöds av att socialpedagogikens grunduppgift är att erbjuda förebyggande intervention (Madsen 2006:44). Föräldrastöd i min studies kontext är just förebyggande intervention, även i de studier från USA där det är fråga om föräldrastöd i form av gruppterapi är det fråga om att förebygga ännu värre beteendeproblem hos barnen. Socialpedagogiken fäster stor vikt vid kommunikationen vilket Eriksson och Markström (2000:152) går in på. Det kultursensitiva bemötandet handlar om att socialpedagogen hittar med stöd i kunskap

om motpartens världsåskådning och förmåga att lyhört lyssna ett kommunikationssätt som fungerar med individen från en annan kulturbakgrund. Kulturkompetent bemötande handlar långt om samma sak som framkommer av Madsen (2001:157) att socialpedagogen ska besitta en professionell förmåga att föra dialog med klienten där den professionella ser klientens perspektiv för att integrera individen med gemenskapen, samhället.

Teorin om kulturkompetent bemötande fördjupar förståelsen av det interkulturella förebyggande föräldrastödet som berörs i studierna (1-7). Genom att relatera innehållsanalysens resultat till min andra forskningsfråga vad kulturanpassat föräldrastöd är till teorin om kulturkompetent bemötande närmar jag mig svaret på frågan. Eftersom det handlar om ett kulturmöte underlättas det av att de som leder gruppen bemöter deltagarna kulturkompetent. Det som innehållsanalysen kom fram till om invandrarfamiljernas behov av föräldrastöd, exempelvis behov av utbildning i normer och lagar om barnuppfostran, kräver kulturkompetent bemötande i undervisningen av värdlandets syn på barnfostran med tanke på integrering av familjerna med invandrarbakgrund i värdsamhället ska lyckas.

Av studie (1) framkommer att delar av föräldrastödsprogrammet krävde kulturell översättning fastän kursspråket var arabiska, samtalsledarna blev kulturtolkar, brobyggare. Att vara kulturtolk i en föräldrastödsgrupp med föräldrar med invandrarbakgrund kräver kulturkompetens, förmåga att sätta in sig i hur deltagarna tänker och behärskande av tekniker för att kunna presentera exempelvis information om värdlandets lagar som agalagen, för att göra den förståelig. Detta förutsätter förstås även att samtalsledarna är medvetna om sina egna värderingar och fördomar som är den första kompetensen i kulturkompetent bemötande. I studie (3) förekommer uppskattade resurspersoner i form av kulturlänkar som talade samma språk som deltagarna i föräldracirkeln. De kan det svenska samhällets normer och lagar och de har migrationserfarenhet. Således förstår de sina landsmäns situation och har kunskap om värderingar i ursprungskulturen. Kunskap i deltagarnas kulturtillhörighet är en bra förutsättning för att kunna leda samtalet vidare

till exempel när det handlar om föräldrarnas egen uppväxt i ursprungslandet som det ofta gör i interkulturellt föräldrastöd.

7.1.3 Utvecklingsförslag för det interkulturella föräldrastödet i Vanda stad

Eftersom uppdragsgivaren för min studie är Vanda stad, VATA-projektet vari ingår utvecklandet av service för personer med invandrabakgrund vill jag här sammanfatta förslag för föräldrastöd baserat på analysen av de studier om interkulturellt föräldrastöd som finns i kapitlet tidigare forskning och de studier som ingår i denna studies innehållsanalys. Detta ger min studie förankring i arbetslivet.

Med tanke på att föräldrar med invandrabakgrund kan känna att deras föräldraroll är hotad eftersom de hört om barn med invandrabakgrund som omhändertagits för att de utsatts för aga av sina föräldrar bör man noga överväga var föräldrastödet arrangeras och vem som leder gruppen. Den mest neutrala och positivt laddade träffplatsen kan vara i samband med rådgivningen eller ett öppet daghem med goda kontakter till småbarnsföräldrar med invandrabakgrund medan skolan passar för föräldrar med skolbarn. Av intresse kunde vara att utgå från ett pilotprojekt, som skulle utvärderas, med grupper om 5-9 deltagare i vardera gruppen som skulle träffas i cirka sju till tolv gånger, en grupp med enbart föräldrar med liknande kulturell bakgrund, till exempel föräldrar som alla talar arabiska och en annan grupp där deltagarna representerar olika kulturell bakgrund, även finländska föräldrar. Tanken med föräldrarekryteringen skulle vara att föräldrarna bor nära varandra för att underlätta att ett stödjande nätverk kan etableras på lång sikt. Jag tar inte ställning till vilket föräldrastödsprogram som man skulle följa men förslagsvis Föräldraskapet Främst, samma program som Mannerheims barnskyddsförbund (2015) genomför i Vanda för föräldrar med småbarn. Programmet skulle kulturanpassas för att möta de utlandsföddas behov att diskutera barnfostran i ursprungskulturen i relation till finländska normer för barnfostran. Gruppledarna skulle vara väl insatta i deltagarnas ursprungskulturer, förslagsvis skulle de vara professionella med invandrabakgrund för att förstå vad det vill säga att vara invandrare. För interkulturellt föräldra-

stöd för föräldrar till skolbarn rekommenderar jag materialet för föräldrastöd som Väestöliitto (2012) samlat i manualen för arbetet med skolföräldrar med invandrarbakgrund.

Språkkunniga kulturtolkare vore en tillgång för ett lyckat projekt i grupperna om gruppleddare med ursprung i deltagarnas kulturer inte finns att tillgå. Eftersom den förebyggande aspekten är viktig när det handlar om föräldrastöd vore det i Vanda stads intresse att även ordna interkulturellt föräldrastöd redan för nyanlända till exempel i samband med språkundervisningen. Barnvakt för barnen i samband med träffarna underlättar föräldrarnas deltagande. Med hjälp av ett litet lotteri alldeles i början av träffen uppmanas deltagarna att infinna sig i tid. Om deltagarna vill ta med sig mat från sin kultur för en gemensam måltid mitt i träffen skulle det vara möjligt.

7.2 Metoddiskussion

Någonstans ska man börja när man börjar bygga upp det interkulturella föräldrastödet i Vanda stad och en förankring i analys av evidensbaserad tillgänglig utländsk forskning är en vetenskapligt försvarbar utgångspunkt varför jag valde det alternativet. Ett annat alternativ hade varit att exempelvis göra en kvantitativ studie baserad på enkäter utförda i Vanda stad, med föräldrar med invandrarbakgrund och professionella inom det sociala området med insikter i dessa föräldrars behov av föräldrastöd. En sådan kvantitativ forskning vore mycket tidskrävande och skulle kompliceras av involveringen av tolkar för att inte enbart skapa kunskap om föräldrars behov av föräldrastöd vilka har goda kunskaper i finska eller svenska. Mina forskningsfrågor var: Vad bidrar till behovet av kulturellt anpassat föräldrastöd för föräldrar med invandrarbakgrund? och Vad är kulturanpassat föräldrastöd? Eftersom jag kom fram till att relevant inhemsk forskning saknades på området breddade jag sökningen. I första hand sökte jag efter svensk forskning men när jag inte hittade tillräckligt många svenska forskningsrapporter gick jag vidare i materialinsamlingen och tog in studier från USA. Med tanke på att USA har lång erfarenhet av många kulturer med divergerande syn på barnuppfostran jämfört med den amerikanska synen på barnfostran som överensstämmer med den finländska, anser

jag att mitt val är motiverat och berikar bilden av interkulturellt föräldrastöd. Jag har valt materialet med sökning på google scholar, med noga granskning av forskningsprojektets uppdragsgivare. När jag via EBSCO letade efter forskningsmaterial i vetenskapliga tidskrifter kontrollerade jag artiklarnas vetenskapliga kvalitet med hjälp av kriterier för kvalitetsvärdering (Forsberg & Wengström 2013:115-117). Beroende på hurdan forskning jag hittade bestämde jag mig att inte begränsa materialsökningen utgående från en viss åldersintervall på föräldrarnas barn fastän frågor som berör barnfostran varierar beroende på barnets ålder. Att detta inte heller bör prioriteras kom jag fram till eftersom interkulturellt föräldrastöd ändå alltid handlar om att diskutera värdlandets normer, regler och lagar för barnfostran varvid frågan om den kulturella anpassningen aktualiseras.

Om studiens resultat kan överföras till finländska förhållanden kan ifrågasättas eftersom den baserar sig på ett litet antal forskningar och ingen av dem handlar om finländska förhållanden. Med tanke på att jag i bakgrundskapitlet presenterar Väestöliittos material om interkulturellt föräldrastöd som är avsett för inhemsk användning är det dock lätt att se att innehållet i det känns igen från forskningsresultatet av min studie.

7.3 Slutsats

Finländsk lagstiftning och kommunernas program för att främja ett mångkulturellt samhälle stöder organiserandet av riktat, kulturanpassat föräldrastöd för föräldrar med invandrarbakgrund. Detta stöder även forskningsresultaten från andra länder som visar att föräldra-barnrelationen förbättras och integrationen främjas när föräldrar med invandrarbakgrund får information om värdlandets normer och lagar om barnfostran samt övar sig i gränssättning utan åga och att uppmuntra barnets positiva beteende. Barnen som snabbare lärt sig majoritetsspråket och anpassat sig till värdlandets normer och lagar i kontakten med daghem och skola tenderar annars att få ett överläge i relationen till föräldrarna. När föräldrarna kommer i kapp i ackulturationsprocessen kan de återställa maktbalansen och behöver inte heller oroa sig över att deras barn ska omhändertas.

Vad innebär då kulturanpassning av föräldrastöd? Kulturanpassningen innebär att föräldrarnas ursprungskultur visavi synen på barnfostran diskuteras och relateras till värdlandets. Stödet ska även ges på ett språk som förstås av deltagarna. Kulturtolkar underlättar kommunikationen där olika syner på barnfostran möts. Av vikt för barnfamiljernas integrering i värdsamhället är att de tar till sig värdlandets normer för barnfostran vilket underlättas om föräldrastödet inte dikterar normerna utan diskuteras i dialogiska samtal ledda av kulturkompetenta gruppleddare.

Med stöd av forskning från USA med längre erfarenhet av riktade föräldrastödsinsatser i grupper med föräldrar invandrade från samma kultur förespråkar jag kulturanpassade, riktade föräldrastödsinsatser för barnfamiljer med invandrarfamiljer i Vanda stad. I utvärderingen av de amerikanska forskningsprojekten framkommer att deltagarna är nöjda över att i en trygg miljö utan att känna sig annorlunda exempelvis kunna diskutera hur de själva uppfostrats som barn. I en sådan grupp är det kultursensitiva bemötandet maximalt stödjande. Resultatet av min litteraturstudie visar även att i Sverige prioriterar föräldrar med invandrarbakgrund att lära känna svenska föräldrar för att underlätta sin integrering i det svenska samhället vilket dock är svårt i de invandratäta förorter där de bor och där språkinläringen försvåras. Konklusionen i de svenska forskningsprojekten stöder således tanken på föräldrastöd i heterogena föräldragrupper. Detta kan ifrågasättas eftersom de svenska forskningsrapporterna inte uppger om tolk använts för att få reda på hurdan åsikt nyinflyttade med dåliga kunskaper i svenska har. Jag anser att den förebyggande effekten för ett gott föräldraskap skulle vara bäst om stödet med information om värdlandets normer, regler och lagar om barnfostran skulle komma i ett så tidigt skede som möjligt efter att föräldrarna med invandrarbakgrund etablerat sig i en finländsk kommun. I det skedet är språkkunskaperna i värdlandets språk antagligen små och materialet som skulle behandlas på föräldrastödsträffarna skulle knappast ha hög relevans för föräldrar ur majoritetsbefolkningen. Den formen av föräldrastöd skulle anpassas för föräldrarna med invandrarbakgrund med kulturtolkar och genomtänkt kulturkompetent bemötande. I ett senare skede när föräldrarna med invandrarbakgrund lärt sig

språket bättre har de behållning av att ha föräldrastöd tillsammans med majoritetsbefolkningen. Föräldrastöd kan bli aktuellt i många olika skeden av föräldraskapet.

I diskussionen om föräldrastöd för invandrarförälder ska man alltid komma ihåg att invandrarföräldrar inte är en homogen grupp. Faktorer som etnicitet, språk, religion, kultur, genuskultur, hur länge man bott i och varför man flyttade till värdlandet ska tas i beaktande i kulturanpassningen. Viktigt med tanke på etablerandet av stödjande sociala nätverk som minskar stressen som ofta uppstår i barnfamiljer är att föräldrarna i föräldrastödsgrupperna bor nära varandra.

7.4 Förslag till fortsatt forskning

Forskningsmaterialet för min studie baserad på svensk och amerikansk forskning kommer från de senaste åren och jag anser att resultatet är överförbart till Vanda stad i den bemärkelsen att den ger infallsvinklar för fortsatt forskning med utgångspunkt i invandrarfamiljernas kontext i Vanda stad. Jag föreslår därför att Vanda stad skulle ta exempel av fungerande föräldrastödsgrupper för föräldrar med invandrarbakgrund i Sverige och satsa på liknande pilotprojekt med syftet att underlätta integrationen i samhället. Dessa pilotprojekt skulle utvärderas med hjälp av kvalitativa intervjuer av ledarna med förhoppningsvis samma kulturella bakgrund som deltagarna och med utbildning inom det sociala området eller kulturtolkarna med invandrarbakgrund från samma kultur som de deltagande föräldrarna. Eftersom språkkunskaper i majoritetsspråket är viktigt med tanke på integrationen kunde föräldrastödsgruppen arrangeras i samband med språkundervisningen i finska, eller svenska. Hjälp för utformandet av pilotprojektets innehåll skulle man få efter att först ha utfört en större enkät bland ett representativt antal professionella som kommer i kontakt med barnfamiljer med invandrarbakgrund och föräldrar med invandrarbakgrund i Vanda stad.

KÄLLOR

- Agic, Havis & Samuelsson, Tobias. 2014, Delprojekt 1: Översättning och implementering av föräldrastödsprogram. I: Föräldrastöd i mångkulturella möten. Slutrapport, februari 2014, Linköpings universitet. s. 5-15 Tillgänglig: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/documents/livsvillkor-levnadsvanor/barnunga/foraldrastod/Forskarrapport-Linkoping-2014.pdf> Hämtad 8.10.2015
- Al-Baldawi, Riyadh. 1998, Migration och familjestruktur. I: Ahmadi, N. red. Ungdom, kulturmöten, identitet, Stockholm: Statens institutionsstyrelse och Liber, s. 120-139
- Alink, Lenneke R.A. et al. 2013, Is elevated risk of child maltreatment in immigrant families associated with socioeconomic status? Evidence from three sources. *International Journal of Psychology*. Vol 48 No 2. s. 117-127
- Alitolppa-Niitamo, Anne & Sirkiä, Jouni. 2007, Monikulttuuriset vertaistuenryhmät. Ohjaajan opas. Ryhmämalli kouluikäisten lasten vanhemmille. Helsinki: Väestöliiton Kotipuu. 114.s. Tillgänglig: <https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/a414989f6706c458a758af94283e4276/1445174000/application/pdf/4386235/OhjaajanOpas2-taittoversio.pdf> Hämtad 18.10.2015
- Andre, M N Renzaho & Vignvic, Sonia. 2011, The impact of parenting intervention in Australia among migrants and refugees from Liberia, Sierra Leone, Congo, and Burundi: Results from the African Migrant Parenting Program. *Journal of Family Studies*. s. 71-79
- Anis, Merja. 2005, Talking about culture in social work encounters. Immigrant families and child welfare in Finland. *European Journal of Social Work* 8(1), s. 3-9
- Arcada 2015. VATA-projektet. Tillgänglig: <http://rdi.arcada.fi/vata/fi> Hämtad 9.10.2015
- Aveyard, Helen. 2007, Doing a literature review in health & social care – a practical guide. England: Open University Press, 142 s.
- Baldock, Peter. 2010, Understanding cultural diversity in the early years. London: Sage publications Ltd, 141 s.
- Berninghausen, Jutta & Hecht-El Minshawi, Béatrice. 2009, Intercultural competence-managing cultural diversity. Bremen: Kellner Publishing House, 275 s.

- Berglund, Stig-Arne. 2000, Socialpedagogik: i goda möten skapas goda skäl. Lund: Studentlitteratur, 287 s.
- Berry , John W. 1997, Immigration, Acculturation and Adaptation. Psychology: An International Review, 46 (1), s. 5-68
- Berry, John W. 2005, Acculturation: Living successfully in two cultures International Journal of Intercultural Relations, Vol. 29, s. 697–712 Tillgänglig: <http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic551691.files/Berry.pdf> Hämtad 15.10.2015
- Bremberg, Sven (red). 2004, Nya verktyg för föräldrar – förslag till nya former av föräldrastöd. Stockholm: Statens folkhälsoinstitut. 380 s.
- Cardona, José Parra. 2009, “Queremos Aprender”: Latino Immigrants’ Call to Integrate Cultural Adaptation with Best Practise Knowledge in a Parenting Intervention. Family Process. Vol. 48, Nr. 2. s. 211-231
- Carey, Malcolm. 2012, Qualitative Research Skills for Social Work. Theory and Practise. Burlington, US: Ashgate Publishing Company. 264 s.
- Ceballos, Peggy L. & Bratton, Sue C. 2010, Empowering Latino Families: Effects of a Culturally Responsive Intervention for Low-income Immigrant Latino Parents on Childrens Behaviours and Parental Stress. Psychology in the Schools. Vol. 47. Nr. 8. s. 761-775
- Finlands grundlag. Äktenskapslag 13.6.1929/234. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1929/19290234> Hämtad 5.11.2015
- Finlands grundlag. Integrationslag, 2005. Lag om ändring av lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande. Tillgänglig: <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2005/20051215> Hämtad 2.10.2015
- Finlands författningssamling. Diskrimineringslag 1325/2014. Tillgänglig: www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20141325 Hämtad 10.11.2015
- Eriksson, Lisbeth & Markström, Ann-Marie. 2000, Den svårfångade socialpedagogiken. Lund: Studentlitteratur, 236 s.
- Farber, Michaela L.Z. 2009, Parent Mentoring and Child Anticipatory Guidance with Latino and African American Families. Health & Social Work. Vol. 34, Nr. 3. s. 179- 189
- FN:s Barnkonvention, Artikel 22 och 28. Tillgänglig: www.manskligarattigheter/gov.se Hämtad 20.10.2015

- Globalis 2015. Tillgänglig: <http://www.globalis.se/Avtal/Flyktingkonventionen> Hämtad 27.10.2015
- Folkhälsan 2015. Tillgänglig: <http://www.folkhalsan.fi/foraldraskap> Hämtad 10.10.2015
- Forsberg, Christina & Wengström Yvonne. 2008, Att göra systematiska litteraturstudier. Stockholm: Natur och Kultur, 208s.
- Forskningsetiska delegationen. 2013. Tillgänglig: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf Hämtad 10.10.2015
- Friberg, Febe, red. 2006, Dags för uppsats – Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten. Lund: Studentlitteratur, 154 s.
- Föräldrastöd i Sverige i dag. 2008. Tillgänglig: http://www.narhalsan.se/upload/PV%20skaraborg/Nya%20webben/barnhalsovard/en/for_aldrastod1.pdf Hämtad 2.11.2014
- Giddens, Anthony, 2003. Sociologi. Lund: Studentlitteratur. 601 s.
- Gustafsson, Kristina & Rosén, Annika, 2015. En jämförande studie av föräldraprogrammen Att vara förälder i Sverige och Ur barnens perspektiv, Institutionen för socialt arbete, Linnéuniversitetet. 70 s.
- Invandrarverket, 2015. Maahanmuuton tilastokatsaus 2012. Tillgänglig: http://www.migri.fi/download/43811_43667_Maahanmuuton_tilastokatsaus2012_web.pdf?58bc03b8b8a7d288 Hämtad 2.10.2015
- Institutet för hälsa och välfärd, 2015. Tillgänglig: https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/varhainen-avoinyhteistoiminta/kasvatuskumppanuus Hämtad 10.10.2015
- Jacobsen, Dag Ingvar. 2012, Förståelse, beskrivning och förklaring - Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete, 2 uppl., Lund: Studentlitteratur, 327 s.
- Kamali, M. 2002, Kulturkompetens i socialt arbete. Stockholm: Carlsson Bokförlag
- Kalland, Mirjam. 2011, Betydelsen av socialt stöd och reflektiv kapacitet för föräldraskapet. I: Kekkonen, Marjatta, Montonen, Mia & Riitta Viitala, red. Familjecenter i Norden – en resurs för barn och familjer. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet, s. 48-55
- Kalland, Mirjam, 2015. Mail, 19.10.2015

- Kim, Eunjung, Cain, Kevin, Boutain, Doris, Chun, Jin-Joo, Kim, Sangho & Im, Hye-sang. 2014, Pilot Study of the Korean Parent Training Program Using a Partial Group- Randomized Experimental Study. *Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing*. Vol. 27. s.121-131
- Kuittinen, S., & Isosävi, S. .2013, Vanhemmuus ja pienten lasten hoiva eri kulttuureissa. I: Alitolppa-Niitamo,A., Fågel, S & Säävälä, M, toim. Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä Helsinki: Väestöliitto.
- Lahdenperä, Pirjo, red, 2004. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*, Lund: Studentlitteratur. s. 178
- Lau, Anna S., Fung, Joey J. & Yung, Vanda. 2010, Group Parent Training With Immigrant Chinese Families: Enhancing Engagement and Augmenting Skills Training. *Journal of Clinical Psychology: In Session*, Vol. 66. Nr. 8. s. 880-894
- Lindström, Anders. 2013, Riktat föräldrastöd till utlandsfödda? Ledare för föräldrastödsprogram och utlandsfödda ger sin syn på målsättningar, behov och information. Institutionen för socialt arbete vid Umeå universitet. Research reports in social work Nr 55 Tillgänglig: <http://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:762266/FULLTEXT02.pdf>
Hämtad: 22.10.2015
- Linköping stad, Förebyggande föräldrastöd. 2015, Tillgänglig: <http://www.linkoping.se/forebyggandeforaldrastod> Hämtad 25.10.2015
- Lundman, Berit & Hällgren Graneheim, Ulla. 2008, Kvalitativ innehållsanalys. I: Gran-skär, Monica & Höglund-Nielsen, Birgitta, red, Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård. Lund: Studentlitteratur, s. 159-172.
- Maahanmuuttajat, Väestöliitto, 2015. Tillgänglig: http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja-ja-linkkeja/tilastotietoa/maahanmuuttajat/ Hämtad 27.10.2015
- Madsen, Bent. 2001, *Socialpedagogik*. Lund: Studentlitteratur, 224 s.
- Madsen, Bent. 2006, *Integration och inklusion i det moderna samhället*. Lund: Studentlitteratur, 301 s.
- Maahanmuuttajaprojektit, Väestöliitto, 2015. Tillgänglig: <https://www.yumpu.com/fi/document/view/35736368/maahanmuuttajaprojektit-hankkeet-ja-hyvat-vaestaliitto/65> Hämtad 8.10.2015

Matinheikki-Kokko, Kaija. 1994, Suomen pakolaisvastaanotto – periaatteet ja käytäntö. I: Liebkind, Karmela, red. Maahanmuuttajat. Kulttuurien kohtaaminen Suomessa. Helsinki:Gaudeamus. s. 82-127

Migrationsinstitutet, 2014. Tillgänglig:
http://www.migrationinstitutet.fi/files/pdf/presentation/suomalainen_maahanmuutto_soderling_2014.pdf Hämtad 8.10.2015

Nordens barn. Tidiga insatser för barn och familjer. 2012, Tillgänglig:
http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/415/Inspirationsh%C3%A4ften/1%20TidigaInsatser_enk.pdf Hämtad 27.10.2015

Novitsky & Alitolppa-Niitamo. 2012, Kotoutujan roolipaletti. Helsinki: Väestöliitto, 34 s. (Tillgänglig även: https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/a017114317ad16dd1b370dd788f88c7f/1444815982/application/pdf/4741970/Kotoutujan_roolipaletti_FINAL.pdf Hämtad 8.10.2015)

Padilla, Amado M. & Perez, William, 2003. Acculturation, Social Identity, and Social Cognition: A New Perspective. Hispanic Journal of Behavioural Sciences. Vol 25 Nr 1. s 35-55. Tillgänglig: <http://web.stanford.edu/~apadilla/PadillaPerez03a.pdf> Hämtad 5.11.2015

Piller, Ingrid. 2011, Intercultural Communication. A Critical Introduction. Edinburg: University Press Ltd s.197

Renzaho, Adre M & Vignevic, Sonia, 2011. The impact of a parenting intervention in Australia among migrants and refugees from Liberia, Sierra Leone, Congo and Burundi: Result from the African Migrant Parenting Program. Journal of Family Studies. Vol. 17. Nr. 1, s. 71-79

Sanagavarapu, Prathyusha. 2010, What does cultural globalisation mean for parenting in immigrant families in the 21st century? Australian Journal of Early Childhood. Vol. 35. Nr. 3, s. 36-42

Socialstyrelsen i Sverige. 2010, Tillgänglig:
<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-6-9> Hämtad 27.10.2015

Social- och hälsoministeriet. 2015, Tillgänglig: <http://lapsiasia.fi/wp> Hämtad 8.10.2015

Statens program för integrationsfrämjande. 2015, Tillgänglig:
https://www.tem.fi/files/33351/Valtioneuvosto_periaatepaatos_ruotsi_2pdf.pdf Hämtad 8.10.2015

- Statistikcentralen. 2015, Tillgänglig http://www.stat.fi/artikkelit/2013/art_2013-06-03_004.html Hämtad 1.10.2015
- Sue, Derald Wing & Sue, David. 2003, Counseling the Culturally Diverse. Theory and Practise. 4 uppl.. New York: John Wiley & Sons. s. 507
- Sylwan, Lisen. 2013, Språkinläring lockbete till föräldrastöd. I: Magasin Nr. 4. s. 11
Tillgänglig:
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/12830/Magasinforaldrastod-nr-4.pdf> Hämtad 15.10.2015
- Vanda stad. 2015, Tillgänglig:
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaa_wwwstructure/117563_Vaestoraportti_2015. Hämtad 2.10.2015
- Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014-2017. Tillgänglig:
http://www.tem.fi/files/40476/kaikkien_yhteinen_vantaa.pdf Hämtad 15.11.2015
- Vertaisryhmien ohjaajan oppaat, Väestöliitto, 2015. Tillgänglig: <https://vaestoliitto-fi.directo.fi/monikulttuurisuus/tietoamonikulttuurisuudesta/julkaisut/vertaisryhminen-ohjaajan-oppaat/> Hämtad 10.10.2015
- Wikström, Hanna. 2013, Ett postkolonialt perspektiv på sociala problem. I: Meuwisse, A & Swärd, H, red. Perspektiv på sociala problem. 2:a uppl. s. 320-335
- Yhteisöllinen ja yksilöllinen kulttuuri, Väestöliitto, 2015. Tillgänglig:
<http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/tietoamonikulttuurisuudesta/monikulttuurinen-parisuhde/yhteisollinen-ja-yksilollinen-ku/> Hämtad 28.10.2015

BILAGA 1. VÄGEN TILL VALDA FORSKNINGSRAPPORTER OCH ARTIKLAR I LITTERATURSTUDIEN

Databas	Sökord	Träffar	Antal använda
Google	Forskningsrapport AND förebyggande föräldrastöd AND Linköpings universitet	1 ¹	1
Google	Föräldrastödsprogram AND `kulturell tillhörighet`	1 300	1
Google	Utvärdering AND föräldrastödsprogram	5 230	1
Google	Invandrarföräldrar AND föräldrastöd	Over 553	1
Academic Search Elite EBSCO	Empowering AND latino families	231	1
Academic Search Elite EBSCO	latino families AND intervention	38	1
Academic Search Elite EBSCO	Parent training AND korean parents	2	1

BILAGA 2. PRESENTATION AV VALT FORSKNINGSMATERIAL

Nr/författare/år /titel/ upp- drags-givare eller tidskrift	Syfte	Metod och målgrupp	Resultat
1. Agic, Haris & Samuelsson, Tobias Föräldrastöd i mångkulturella möten. Slutrapport, februari 2014, Linköpings universitet	Syftet är att granska hur kommunala föräldrastödjande insatser, 2011-2013 i Linköpings kommun och kommuner i Östergötlandsregionen, även i digitala forum, utformas och hur de tas emot av professionella (gäller ej de digitala fora) och föräldrar, särskilt barnfamiljer med utländsk bakgrund och/eller i socioekonomiskt utsatta områden.	Forskningen är fyrdelad. I litteraturanalysen ingår endast del 1. Metoden i del 1 är kvalitativ, en etnografisk studie av föräldrastödsprogrammet COPE med hjälp av fältarbete, videospelningar och intervjuer. Målgrupp i del 1: Barnfamiljer med utländsk bakgrund i socioekonomiskt utsatta områden.	1) Föräldrastödsprogram ska anpassas till utrikesföddas kulturella villkor. 2) Programmen fungerar för att utveckla föräldraroller, relationer med barn, medborgarskap och identitet bland nyanlända.
2. Lindström, Anders, 2013, Riktat föräldrastöd till utlandsfödda? Ledare för föräldrastödsprogram och utlandsfödda ger sin syn på målsättningar, behov och information. Institutionen för socialt arbete, Umeå universitet	Syftet är att beskriva ledarnas målsättning med arbetet med föräldrastödsprogram riktat till utlandsfödda, men även att belysa hur målgruppen utlandsfödda reflekterar över föräldrarollen, eventuella behov och erfarenheter av föräldrautbildning.	Den kvalitativa metoden som användes var semistrukturerade intervjuer med ledare och utlandsfödda. Fokusgruppsintervjuer genomfördes med 30 deltagare i programmet "Barnen i våra hjärtan" vilka parallellt genomgick SFI-utbildning. Semistrukturerade intervjuer genomfördes med fem kvinnor från Somalia, vilka deltagit i "Familjeverkstans" föräldrastödsprogram. Den tredje gruppen utlandsfödda var sex slumpmässigt utvalda informanter som inte deltagit i något föräldrastödsprogram. Den valdes för att få en förställning om deras behov av föräldrastöd.	Resultaten visade att ledarna främst arbetade för att påskynda integrationen till svenska förhållanden. De utlandsfödda däremot hade svårt att förstå hur svenskar gör när de fostrar sina barn. Oron var kopplad till att barnen integrerades snabbare än de själva. Detta kunde få till följd att barnen ställde krav på föräldrarna. Effekterna kunde bli att man blev passiv i sin föräldraroll eftersom man inte visste om man agerade rätt eller fel som förälder. De som inte deltog i något föräldrastödsprogram kände varken till föräldrastödsprogram eller uttalade behov av dem.

<p>3. Gustafsson, Kristina & Rosén, Annika, 2015, En jämförande studie av föräldraprogrammet Att vara förälder i Sverige och Ur barnens perspektiv, Institutionen för socialt arbete, Linnéuniversitetet</p>	<p>Syftet är att fastsälla vilka resultat uppnåtts genom deltagande i två föräldrastödsprogram.</p>	<p>En jämförande studie av utvärderingen av två föräldrastödsprogram, Att vara förälder i Sverige och Ur barnets perspektiv. Målgruppen är föräldrar med invandrabakgrund. I min studie användes endast resultaten från Att vara förälder i Sverige.</p> <p>Målgruppen är både gruppledarna och de deltagande föräldrarna. Jämförelsen gjordes genom att jämföra utvärderingarna som gjorts med hjälp av kvalitativ metod, diskussioner, intervjuer och analys av programplaner.</p>	<p>Dialog i gruppen Att vara förälder i Sverige har uppstått i en anda av förtroende och trygghet vilket även visade sig påverka vardagen i hemmen. Föräldrarna uttryckte att de förstår att de kan sätta upp regler och ramar för sina barn utan att skrämja, kränka eller slå, men också utan att behöva göra avkall på sin egen bakgrund och identitet.</p>
<p>4. Väfors Fritz, Marie & Hjern, 2012, Anders, Invandrarföräldrars behov av föräldrastödsinsatser, Statens Folkhälsoinstitut i Sverige</p>	<p>Syftet är att undersöka vilka föräldrastödsinsatser invandrarföräldrar med småbarn i åldern 0-3 år känner sig i behov av.</p>	<p>Kvalitativ metod, analys av 20 semistrukturerade djupintervjuer med 22 föräldrar, 19 kvinnor, 3 män med barn i åldern 3 veckor -3 år. De hade kommit till Sverige i vuxen ålder från Nord-, Öst- och Västafrika, Central och Västasien, Mellanöstern samt Sydost- och Östeuropa.</p>	<p>Studien visar att invandrarförälder är intresserade av i stort sett samma stöd som svenska föräldrar. Råd i föräldrarollen önskas genom personlig-, telefon- och internetkontakt samt gruppträffar med andra föräldrar.</p>
<p>5. Parra Cardona, José et al., 2009, "Queremos Aprender": Latino Immigrants' Call to Integrate Cultural Adaptation with Best Practice Knowledge in a Parenting Intervention, Family Process</p>	<p>Syftet är att ta studera latinamerikanska föräldrars uppfattning om relevansen av att kulturanpassa evidensbaserad föräldrainsatser innan det förs ut till den latinamerikanska befolkningen.</p>	<p>Kvalitativ studie utförd på två orter i Mellanvästern i USA bland första generationens latinamerikanska föräldrar. 36 respektive 47 föräldrar deltog.</p>	<p>Studien visar på att det är viktigt att fortsätta utforska hur man kan utveckla kulturanpassade interventioner med hög kulturell relevans och trogenhet gentemot baskunskapen i interventionen.</p>

<p>6. Ceballos, Peggy L. & Bratton, Sue C, 2010, Empowering Latino Families: Effects of a Culturally Responsive Intervention for Low-income Immigrant Latino Parents on Children's Behaviours and Parental Stress, Psychology in the Schools</p>	<p>Syftet är att utvärdera hur effektiv terapimodellen Child Parent Relationship Therapy, CPRT, är.</p>	<p>Randomiserad, kontrollerad kvantitativ studie som utvärderar hur effektivt Child Parent Therapy (CPRT) är i skolmiljö. 48 föräldrar som representerar låginkomstlatinamerikaner deltog. Barnen uppvisade beteendeproblem.</p>	<p>Studien visar på behovet av kulturellt anpassade grupper, interventioner för unga latinamerikaner. CPRT visade att föräldrarnas stress och barnens beteendeproblem reducerades.</p>
<p>7. Kim, Eunjung et al., 2014, Pilot Study of the Korean Parent Training Program Using a Partial Group-Randomized Experimental Study, Journal of Child and Adolescent Psychiatric nursing</p>	<p>Syftet är att ta reda på om de koreanska mödrarna som genomgått det kulturellt anpassade föräldrastödsprogrammet visar en ökad användning av effektiva disciplinära strategier och att barnens emotionella och beteendeproblem minskat liksom generationsackulturationskonflikten. Resultatet skulle ses i jämförelse med en kontrollgrupp.</p>	<p>Delvis grupprandomiserad kontrollerad experimentell studie. Samplet bestod av 48 koreanska, första generationens mödrar i USA och deras barn i åldern 3-8 år</p>	<p>Resultatet av studien visar att föräldrastödet kulturellt anpassat med utgångspunkt i de koreanska trosföreställningarna, avsett för koreanska familjer var effektivt för att ändra på de koreanska mödrarnas föräldraskapspraxis och främja deras barns mentala hälsa tack vare effektiva strategier för disciplinutövningen</p>